Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0012

Ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamist käsitlev 2025. aasta aruanne

Euroopa Parlamendi 21. jaanuari 2026. aasta resolutsioon ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamist käsitleva 2025. aasta aruande kohta (2025/2164(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut (ELi leping), eriti selle artikleid 14, 16, 21, 24, 36 ja 41,

– võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 25. juuni 2025. aasta aruannet „Common Foreign and Security Policy Report – Our priorities in 2025“ (Ühise välis- ja julgeolekupoliitika aruanne – meie prioriteedid aastal 2025),

– võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 18. detsembri 2025. aasta järeldusi,

– võttes arvesse oma 8. mai 2025. aasta resolutsiooni Venemaa poolt sunniviisiliselt ümber asustatud ja küüditatud Ukraina laste tagasitoomise kohta[1],

– võttes arvesse oma 9. juuli 2025. aasta resolutsiooni Venemaa Ukraina-vastase sõja põhjustatud inimkahju ja tungiva vajaduse kohta teha Venemaa agressioonile lõpp: ebaseaduslikult kinni peetud tsiviilisikute ja sõjavangide olukord ning tsiviilisikute jätkuv pommitamine[2],

– võttes arvesse oma 23. novembri 2022. aasta resolutsiooni Venemaa Föderatsiooni tunnistamise kohta terrorismi toetavaks riigiks[3],

– võttes arvesse ÜRO peasekretäri 22. septembri 2025. aasta märkusi, mille ta esitas ÜRO Peaassambleel, millega tähistati ÜRO 80.

---

1 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0096.
2 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0160.
3 ELT C 167, 11.5.2023, lk 18.

aastapäeva,

– võttes arvesse komisjoni presidendi Ursula von der Leyeni 10. septembril 2025. aastal peetud kõnet olukorrast Euroopa Liidus,

– võttes arvesse oma 8. oktoobri 2025. aasta resolutsiooni Ladina-Ameerikat käsitleva ELi poliitilise strateegia kohta[4],

– võttes arvesse ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmandat tegevuskava 2021–2025 (GAP III),

– võttes arvesse 18. juulil 2023. aastal vastu võetud ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse (CELAC) kolmanda tippkohtumise deklaratsiooni,

– võttes arvesse 9. novembril 2025 toimunud ELi ja CELACi neljanda tippkohtumise ühisdeklaratsiooni,

– võttes arvesse ÜRO mereõiguse konventsiooni,

– võttes arvesse 29. juunil 2022 vastu võetud NATO 2022. aasta strateegilist kontseptsiooni,

– võttes arvesse NATO Haagi tippkohtumise 25. juuni 2025. aasta deklaratsiooni,

– võttes arvesse 2004. aastal vastu võetud ELi suuniseid inimõiguste kaitsjate kohta, mida ajakohastati 2008. aastal ja mida 2020. aastal täiendati juhistega suuniste rakendamise kohta,

– võttes arvesse oma 23. jaanuari 2025. aasta resolutsiooni Venemaa levitatava desinformatsiooni ja ajaloo võltsimise kohta, et õigustada oma agressioonisõda Ukraina vastu[5],

– võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, mis võeti vastu 26. juunil 1945,

– võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu 17. juuli 1998. aasta Rooma statuuti,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel 20. novembril 2002. aastal sõlmitud institutsioonidevahelist kokkulepet, mis käsitleb Euroopa Parlamendi juurdepääsu nõukogu tundlikule teabele julgeoleku- ja kaitsepoliitika valdkonnas[6],

– võttes arvesse oma resolutsioone inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtete rikkumise kohta, mis on vastu võetud vastavalt

---

4 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0221.
5 ELT C, C/2025/2147, 23.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2147/oj.
6 EÜT C 298, 30.11.2002, lk 1.

kodukorra artiklile 150,

– võttes arvesse Sauli Niinistö 30. oktoobri 2024. aasta aruannet „Safer together – strengthening Europe's civilian and military preparedness and readiness“ (Ühiselt turvalisem – Euroopa tsiviil- ja sõjalise valmisoleku tugevdamine),

– võttes arvesse oma 17. jaanuari 2024. aasta resolutsiooni Hiina mõjust Euroopa Liidu elutähtsale taristule tuleneva julgeoleku- ja kaitsealase mõju kohta[7],

– võttes arvesse oma 24. oktoobri 2024. aasta resolutsiooni, mis käsitleb ÜRO resolutsiooni 2758 ebaõiget tõlgendamist Hiina Rahvavabariigi poolt ja tema jätkuvaid sõjalisi provokatsioone Taiwani lähistel[8],

– võttes arvesse oma 9. septembri 2025. aasta seadusandlikku resolutsiooni, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vahelise laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu liidu nimel sõlmimise kohta[9],

– võttes arvesse oma 28. veebruari 2024. aasta resolutsiooni ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamise kohta – 2023. aastaaruanne[10],

– võttes arvesse 19. mail 2025 toimunud ELi ja USA tippkohtumisel tehtud ühisavaldust,

– võttes arvesse 4. aprillil 2025 toimunud Euroopa Liidu ja Kesk-Aasia esimesele tippkohtumisele järgnenud ühisdeklaratsiooni,

– võttes arvesse 15. mai 2013. aasta Kiruna deklaratsiooni,

– võttes arvesse 2025. aasta detsembris avaldatud USA riiklikku julgeolekustrateegiat,

– võttes arvesse nõukogu 12. detsembri 2025. aasta määrust (EL) 2025/2600 erakorraliste meetmete kohta, mis võetakse seoses tõsiste majandusraskustega, mille on põhjustanud Venemaa tegevus Ukraina-vastase agressioonisõja kontekstis[11],

– võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 (2000)

---

7 ELT C, C/2024/5719, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5719/oj.

8 ELT C, C/2025/487, 29.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/487/oj.

9 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0170.

10 ELT C, C/2024/6739, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6739/oj.

11 ELT L, 2025/2600, 13.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2600/oj.

naiste, rahu ja julgeoleku kohta,

– võttes arvesse oma 27. novembri 2025. aasta resolutsiooni esildatud rahuplaani käsitleva ELi seisukoha ning liidu tegevuse kohta õiglase ja püsiva rahu saavutamiseks Ukrainas[12],

– võttes arvesse oma 11. septembri 2025. aasta resolutsiooni viimase piirini viidud Gaza kohta: ELi tegevus näljahäda leevendamiseks ning pakiline vajadus vabastada pantvangid ja liikuda kahe riigi kooseksisteerimisel põhineva lahenduse suunas[13],

– võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2803 (2025), milles väljendatakse heameelt tervikliku kava üle Gaza konflikti lõpetamiseks,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A10-0253/2025),

A. arvestades, et ELi ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) eesmärk peaks olema säilitada rahu, tugevdada rahvusvahelist julgeolekut ja edendada rahvusvahelist koostööd ning teenida seeläbi Euroopa Liidu lepingu artiklis 21 sätestatud Euroopa strateegilisi huve, kaitstes muu hulgas usaldusväärse heidutuse kaudu liidu julgeolekut ja kõigi liikmesriikide huve; arvestades, et nende eesmärkide poole tuleb püüelda, edendades samal ajal demokraatiat, õigusriiki ja inimõiguste, sealhulgas naiste ja vähemuste õiguste austamist;

B. arvestades, et viimase aasta jooksul on sõjad ja relvakonfliktid, sealhulgas otsesed kokkupõrked ja kasvavad pinged ning hübriidrünnakud mõjutanud peaaegu kõiki maailmajagusid; arvestades, et süvenev geopoliitiline ja majanduslik vastasseis on tegur, mis soodustab külmutatud konfliktide taaspuhkemist ja uute konfliktide teket; arvestades, et selliste pingete tekke ärahoidmiseks loodud rahvusvahelised organisatsioonid on oma ülesannete täitmisel seisnud silmitsi väljakutsetega, mis muudab nende reformi kiireloomuliseks ja hädavajalikuks ning demokraatlikud riigid peavad suurendama oma kollektiivset osalemist kaitse tugevdamises;

C. arvestades, et hädavajalik on jätkuvalt kaitsta ja tugevdada reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda ja selle institutsioone, ÜRO põhikirja universaalseid norme, väärtusi ja põhimõtteid, näiteks inimõigusi ja rahvusvahelist õigusemõistmist, mitmepoolsust ja Helsingi lõppakti, eelkõige seoses rahvusvaheliste piiride mitterikkumisega ja jõu kasutamise keelamisega; arvestades, et EL edendab oma olemuselt erinevate institutsiooniliste osalejate mitmepoolset vastastikust sõltuvust;

D. arvestades, et teatavad ammu eksisteerivad ja praegu esilekerkivad

---

12 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0312.
13 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0199.

jõud käituvad keerukalt alates tihedast koostööst kuni valdkondliku vastasseisu ja survestamiseni; arvestades, et Venemaal, kes peab Ukraina vastu ebaseaduslikku ja provotseerimata agressioonisõda, on reeglitel põhineva rahvusvahelise korra õõnestamisel juhtiv roll; arvestades, et Venemaa pikendab tahtlikult oma ebaseaduslikku agressioonisõda Ukraina vastu, et kurnata Ukrainat ning destabiliseerida Euroopa Liitu ja NATOt; arvestades, et ELi kui terviku stabiilsuse, julgeoleku ja vastupanuvõime jaoks on oluline kaitsta kogu ELi idatiiba; arvestades, et praeguses killustatud geopoliitilises olukorras peab EL kohandama ja paremini kaitsma nii enda kui ka oma liikmesriikide huve;

E. arvestades, et EL teeb oma majandusjulgeoleku tugevdamiseks koostööd Atlandi-üleste partnerite ja sarnaselt meelestatud riikidega;

F. arvestades, et Daytoni-Pariisi kokkulepe lõpetas 30 aastat tagasi laastava sõja Bosnias ja Hertsegoviinas; arvestades, et selle põhimõtete täielik rakendamine on äärmiselt oluline;

G. arvestades, et EL ja Ühendkuningriik võtavad oma 19. mai 2025. aasta ühisavalduses endale ühise kohustuse tagada Lääne-Balkani stabiilsus; arvestades, et EL ja Ühendkuningriik peavad määratlema konkreetsed koostöövaldkonnad selles piirkonnas, eelkõige selleks, et tagada Bosnia ja Hertsegoviina rahukokkuleppe kohase võimu jagamise põhimõtte järgimine;

H. arvestades, et teatavad rahvusvahelised osalejad, eelkõige autoritaarsed riigid, ohustavad Euroopa julgeolekut ja stabiilsust, kasutades mitmesugust hübriidtaktikat, eelkõige elutähtsa taristu saboteerimist ja sekkumist meie ühiskonna demokraatlikku toimimisse, samuti täieulatuslikke julgeolekuohte, nagu droonide sissetungid ja rünnakud raudteevõrkude vastu; arvestades, et selliste ohtudega tegelemine on osa ELi ühisest välis- ja julgeolekupoliitikast, mistõttu on vaja usaldusväärset ja vahetut luureteabe süsteemi välisohtude kohta, mis aitab kaasa ELi suutlikkusele reageerida kiiresti ja tõhusalt ning kaitsta oma huve välismaal;

I. arvestades, et laienemine kujutab endast geostrateegilist investeeringut pikaajalisse rahusse, demokraatiasse, stabiilsusesse, julgeolekusse, kliimakaitsesse ja heaolusse kogu kontinendil, eelkõige pidades silmas Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu; arvestades, et laienemiseks valmistumine eeldab ELi sisereforme ning et EL peaks viima laienemisprotsessi ellu paralleelselt ELi integratsioonisuutlikkuse tagamiseks vajalike institutsiooniliste ja otsustusreformidega; rõhutab, et usaldusväärne laienemispoliitika tugevdab ELi geopoliitilist mõju ja vastupanuvõimet; arvestades, et liidu aluspõhimõtete järgimine ja rahvusvahelise õiguse austamine on ELiga ühinemise eeltingimus;

J. arvestades, et EL peab jätkama oma autonoomse Euroopa diplomaatia edendamist kõigis valdkondades, sealhulgas avalikus,

kultuuri-, majandus-, kliima-, tehisintellekti-, digi- ja küberdiplomaatias; arvestades, et sellega seoses on oluline luua ELi enda diplomaatiline teenistus, mida kujundab ühine diplomaatiline kultuur, mida toetab valdavalt ELi perspektiiv; arvestades, et Euroopa Liidu Diplomaatiline Akadeemia aitab seda eesmärki saavutada;

K. arvestades, et EL seab prioriteediks partnerlused sarnaselt meelestatud demokraatlike riikidega; arvestades, et uute ülemaailmsete partnerluste sõlmimine põhineb poliitilisel hoolsuskohustusel, et vältida sõltuvusi, mis seavad ELi sunni alla, ja tagada, et koostöö ei kahjusta inimõigusi, säästvat arengut ega ELi solidaarsust; arvestades, et valdkondlikku koostööd ei saa teha ELi põhiväärtuste arvelt; arvestades, et lõhed ELis või Atlandi-üleses liidus ja ka meie strateegiliste partnerite vahel muudavad meid kõiki nõrgemaks ning toovad kasu meie vastastele, rivaalidele ja konkurentidele;

L. arvestades, et USA 4. detsembri 2025. aasta riiklik julgeolekustrateegia kajastab 2021. aasta versiooniga võrreldes radikaalset rõhuasetuse muutust, kuna selles puudub selliste osalejate nagu Venemaa ja Hiinaga seotud probleemide põhjalik hindamine ning see sisaldab kriitilisi viiteid väidetavatele demokraatlikele puudustele teatavates ELi liikmesriikides; arvestades, et riiklikus julgeolekustrateegias kirjeldatakse üleilmseid suundumusi suures osas majanduslike ja strateegiliste huvide seisukohast, mistõttu ilmneb suhetes traditsiooniliste liitlastega tehingupõhisem lähenemisviis ning aastakümneid USA välispoliitika aluseks olnud põhimõtted on seatud kahtluse alla; arvestades, et Kremli pressiesindaja väljendas riikliku julgeolekustrateegia üle avalikult heameelt ja mitmes ELi pealinnas tekitas see muret, tõstatades küsimusi selle mõju kohta Atlandi-ülesele ühtsusele ja kollektiivse heidutuse usaldusväärsusele;

M. arvestades, et ELiga assotsieerunud ülemeremaadel ja -territooriumidel (ÜMTd) on liikmesriikidega tihedad põhiseaduslikud, ajaloolised ja kultuurilised sidemed; arvestades, et ÜMTd pakuvad liidule ainulaadset ülemaailmset kohalolekut ja geostrateegilisi eeliseid, eelkõige Atlandi, India ja Vaikse ookeani piirkonnas, samuti Arktikas ja Antarktikas; arvestades, et ÜVJP tugevdataks struktureeritud koostööd ÜMTdega sellistes valdkondades nagu julgeolek, strateegilised kaubandusmarsruudid, vastupanuvõime kliimamuutustele, meresõidu turvalisus ja kriitilised toormed, tagades seeläbi ÜMTde tihedama integreerimise liidu välistegevuse prioriteetidesse;

N. arvestades, et kodanikuühiskonna ruum väheneb kogu maailmas ning inimõiguste kaitsjaid ja kodanikuühiskonna organisatsioone ähvardavad üha enam riiklike ja valitsusväliste osalejate poolsed rünnakud ja ähvardused;

O. arvestades, et elujõulised kodanikuühiskonnad täidavad kogu maailmas olulist rolli inimõiguste, demokraatia ja pluralismi ning hea valitsemistava ja sotsiaalse progressi edendamisel;

P. arvestades, et Euroopa Parlament väljendas hiljuti ühemõttelist seisukohta inimõiguste rikkumiste kohta Kuubas ja olukorra kohta Venezuelas; arvestades, et ta on korduvalt hukka mõistnud Daniel Ortega ja Rosario Murillo režiimi Nicaraguas;

Q. arvestades, et 10. jaanuaril 2025 taotles Nicolás Maduro uut ametiaega ja säilitas hoolimata laialdasest valimispettusest ebaseaduslikult oma kontrolli võimu üle; arvestades, et parlament tunnustas Edmundo González Urrutiat Venezuela seadusliku ja demokraatlikult valitud presidendina ning María Corina Machadot demokraatliku opositsiooni juhina, andes neile 2024. aasta Sahharovi mõttevabaduse auhinna; arvestades, et María Corina Machadot tunnustati ka 2025. aasta Nobeli rahupreemia laureaadina; arvestades, et hiljutised poliitilised sündmused, sealhulgas Nicolás Maduro võimult kõrvaldamine ja poliitvangide vabastamise algus, annavad märku otsustavast hetkest Venezuela demokraatiale üleminekul; arvestades, et samal ajal on olukord endiselt ebastabiilne, kuna senise režiimi peamised võimustruktuurid on endiselt paigas ja demokraatia tugevdamisega on endiselt suuri probleeme;

R. arvestades, et ÜRO põhimõtteid seatakse seninägematul määral kahtluse alla; arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt kutsunud rahvusvahelist üldsust üles ÜROd kaitsma ja tugevdama;

S. arvestades, et mitmepoolne maailmakord ei ole praeguse geopoliitilise tegelikkusega piisavalt kohanenud; arvestades, et ÜRO peasekretäri käivitatud algatus UN80 on ÜRO reformi lahutamatu osa ja tähendaks ÜRO Julgeolekunõukogu vetosüsteemi lõpetamist; arvestades, et ÜRO raske finantsolukord tekitab tõsist muret; arvestades, et ÜRO seisab silmitsi 500 miljoni USA dollari suuruse eelarvekärpega ja 20 % töötajate kaotusega; arvestades, et ÜRO seisab pärast USA rahalise toetuse lõpetamist silmitsi rahuvalve-, humanitaar- ja tervishoiuasutuste märkimisväärsete kärbetega; arvestades, et ÜRO reformiprotsess nõuab piisavaid rahalisi vahendeid ja poliitilist toetust, et säilitada mitmepoolsus kui ülemaailmse juhtimise alus;

T. arvestades, et organiseeritud kuritegevus, eelkõige uimastikaubandus, kujutab endast tõsist ohtu Euroopa Liidu julgeolekule; arvestades, et alates 2020. aastast on EList saanud maailma suurim kokaiini tarbimisturg; arvestades, et kokaiin tuleb suures osas Ladina-Ameerikast ja siseneb ELi peamiselt Euroopa Atlandi ookeani äärsete sadamate kaudu;

U. arvestades, et autoritaarsed režiimid, kuritegelikud võrgustikud ja terrorirühmitused ohustavad eurooplaste tervist ja turvalisust

ebaseadusliku uimasti- ja inimkaubanduse kaudu, mis suurendab piirkondlikku ebastabiilsust ja kujutab endast teatavatel juhtudel rände relvana kasutamist;

V. arvestades, et Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on tõsiselt kahjustanud Euroopa ja ülemaailmset julgeolekut, põhjustades majanduslikku ebakindlust, toiduga kindlustamatust ja kõrgeid energiahindu, destabiliseerides samal ajal ELi idapoolseid naaberriike; arvestades, et see agressioon on osa laiemast strateegiast, millega järgitakse imperialistlikku ja ekspansionistlikku tegevuskava, mis algas 2008. aastal Gruusias toimunud sõjaga; arvestades, et 1994. aasta Budapesti memorandum julgeolekutagatiste kohta, mille alusel viis Ukraina vastutasuks teiste hulgas Venemaalt saadud julgeolekutagatiste eest kõik tuumarelvad oma territooriumilt välja, ei hoidnud ära Venemaa agressioonisõda;

W. arvestades, et Venemaa jätkab Ukraina rahvusliku pärandi rüüstamist; arvestades, et Venemaa agressioonisõda on põhjustanud Ukrainas keskkonnale tõsist ja pikaajalist kahju; arvestades, et Venemaa Föderatsioon korraldab intensiivseid ja tahtlikke rünnakuid Ukraina energiataristu vastu;

X. arvestades, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus on väljastanud Vladimir Putini ja Venemaa laste õiguste voliniku Maria Lvova-Belova kohta vahistamismäärused seoses sõjakuriteoga, mis seisneb Ukraina laste ebaseaduslikus väljasaatmises ja ümberasustamises;

Y. arvestades, et Euroopa Inimõiguste Kohtu poolt 9. juulil 2025. aastal kohtuasjas Ukraina ja Madalmaad vs. Venemaa tehtud otsus on oluline samm edasiliikumisel Venemaa vastutusele võtmiseks agressioonisõja ja massikuritegude eest, mida ta on Ukrainas toime pannud;

Z. arvestades, et Hiina kiirenenud militariseerimine ning tema strateegilised partnerlused Venemaa, Põhja-Korea ja Iraaniga võivad ohustada mitte ainult India ja Vaikse ookeani piirkonna riikide, vaid ka kogu rahvusvahelise kogukonna stabiilsust; arvestades, et viimastel aastatel on Põhja-Korea, rikkudes selgelt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone, ballistilisi rakette korduvalt enneolematult sageli välja tulistanud, tugevdades samal ajal oma tuumavõimekust nii kvaliteedi kui ka kvantiteedi osas; arvestades, et nende autoritaarsete ja diktaatorlike jõudude jõuline sõjaline, poliitiline ja majanduslik surve ning nende jätkuvad ja mitmetahulised rünnakud reeglitel põhineva rahvusvahelise korra vastu kujutavad endast üht kõige tõsisemat julgeolekuohtu ELi liikmesriikidele nende ajaloos;

AA. arvestades, et 2024. aastal Washingtonis toimunud NATO tippkohtumisel viidati Hiinale kui Venemaa agressiooni otsustavale võimaldajale; arvestades, et Hiina ei ole kunagi ametlikult hukka mõistnud Venemaa ebaseaduslikku agressiooni Ukraina vastu ja

sissetungi Ukrainasse; arvestades, et Venemaa kirjelduse kohaselt on tema strateegilised suhteid Hiinaga enneolematult kõrgel tasemel; arvestades, et Hiina Rahvavabariik on Venemaa peamine toetaja tema agressioonisõjas, pakkudes enamikku kahesuguse kasutusega kaupadest, mis on sisendiks Venemaa kaitsesektoris, samuti diplomaatilist, poliitilist ja majanduslikku tuge, seeläbi pikendades sõda ja võimaldades seda pidada; arvestades, et Venemaa püüab surve- ja sõjalise tegevuse kaudu õõnestada piirkondlikku stabiilsust ja Euroopa-püüdlusi, samal ajal kui Hiina kasutab üha enam majanduslikku mõjuvõimu ja strateegilisi partnerlusi, et mõjutada arenguid ELi naabruses koos teiste osalejatega, kes sellisele destabiliseerimisele kaasa aitavad; arvestades, et Hiina püüab kombinatsioonis riigi juhitavate investeeringute, strateegilise taristu omandamise, tehnosiirde ja mõjutusoperatsioonide kaudu laiendada oma jalajälge ELis;

AB. arvestades, et inimõiguste ja põhivabaduste olukord Aserbaidžaanis on viimase aasta jooksul veelgi halvenenud; arvestades, et rakendada tuleks kõiki Rahvusvahelise Kohtu korraldusi Mägi-Karabahhi kohta, sealhulgas 17. novembri 2023. aasta määrust, milles esitatakse ajutised meetmed piirkonnast põgenenud inimeste turvaliseks, takistamatuks ja kiireks tagasipöördumiseks;

AC. arvestades, et ELi välistegevus on kooskõlas ÜRO põhikirjaga pöördumatult seotud ELi lepingu artiklis 2, artikli 3 lõikes 5 ja artiklis 21 sätestatud väärtuste ja põhimõtetega, sealhulgas kõigi liikmesriikide suveräänsuse, sõltumatuse ja territoriaalse terviklikkusega; arvestades, et need põhimõtted kehtivad võrdselt ka Küprose suhtes; arvestades, et Türgi välispoliitika on endiselt vastuolus ELi välispoliitikaga; arvestades, et Türgi enda konstruktiivne osalemine on keskse tähtsusega, et Küprose konflikti lahendamiseks peetavad kõnelused saaksid jätkuda ja edeneda ÜRO raamistikus;

AD. arvestades, et Türgi jätkab ELi territooriumi sõjalist okupeerimist Küprosel, nagu ka jõuga ähvardamist liikmesriigi vastu;

AE. arvestades, et Kreeka õhuruumi rikkumised Türgi poolt ja lennuliikluseeskirjade rikkumised Ateena lennuinfopiirkonnas sagenevad; arvestades, et sagenevad ka Kreeka territoriaalvete rikkumised, samal ajal kui Türgi laevad tegelevad Kreeka territoriaalvetes süstemaatilise ebaseadusliku kalapüügiga; arvestades, et endiselt on lahendamata vaidlused otsingu- ja päästeoperatsioonide ning NAVTEXiga seotud kohustuste üle;

AF. arvestades, et ainus elujõuline lahendus kurdi küsimusele Türgis on õiglane, terviklik ja kestlik lahendus;

AG. arvestades, et Egiptus on Vahemere idaosa stabiilsuse oluline sammas, mida on rõhutatud ELi otsuses anda Egiptusele aastatel 2024–2027 4 miljardit eurot makromajanduslikku finantsabi;

AH. arvestades, et 2024. aastal allkirjastasid EL ja Kirgiisi Vabariik laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu; arvestades, et inimõigused on lepingu oluline osa; arvestades, et inimõiguste murettekitav olukord riigis näitab sellega seoses tõsist tagasiminekut, mis on ennetähtaegsete valimiste kontekstis suurenenud, nagu näitab muu hulgas Temirlan Sultanbekovi hiljutine kinnipidamine ja ettepanek taaskehtestada riigis surmanuhtlus; arvestades, et Kõrgõzstani valitsus peab astuma konkreetseid samme Euroopa Parlamendi 9. septembri 2025. aasta resolutsioonis välja toodud pakiliste probleemide lahendamiseks; arvestades, et viimastel aastatel on kõigi viie Kesk-Aasia riigi ametivõimud erineval määral piiranud eriarvamusi ja karmistanud kontrolli sõnavabaduse üle, kusjuures kriitiliste aktivistide, ajakirjanike ja LGBTIQ+ kogukonna liikmete hirmutamine, ahistamine ja nende eest vastutusele võtmine on süvenenud;

AI. arvestades, et ajaloos esimene ELi ja Kesk-Aasia tippkohtumine 3.–4. aprillil 2025 oli märkimisväärne, kuna see tähistas strateegilist pöördepunkti kahe piirkonna suhetes ja struktureeritud dialoogi algust, mis tunnistab täielikult Kesk-Aasia piirkonna võtmerolli Euroopa ja Aasia vahelise ristteel;

AJ. arvestades, et suhetes Indiaga peaks EL tunnustama riigi jätkuvat strateegilist koostööd Venemaaga, sealhulgas kahetsusväärset osalemist Venemaa ja Valgevenega korraldatavates ühistes sõjalistes õppustes Zapad-2025, võttes samal ajal arvesse geopoliitilisi probleeme viisil, mis tugevdab ELi ühiseid huve Indiaga, suurendab julgeolekut ja toetab rahvusvahelist õigust;

AK. arvestades, et nõukogu tervitas teatavate Araabia riikide ja Iisraeli jõupingutusi diplomaatiliste suhete normaliseerimiseks Aabrahami lepingute alusel; arvestades, et see toetab algatusi, mille eesmärk on luua laiaulatuslik piirkondlik ja rahvusvaheline toetus Araabia-Iisraeli suhete parema tuleviku nimel;

AL. arvestades, et ELil on ajalooline võimalus süvendada oma liitu Ladina-Ameerikaga; arvestades, et ELi ja Mercosuri partnerluslepingu poliitiline ja koostöösammas nõuab Euroopa Parlamendi, nõukogu ja liikmesriikide parlamentide heakskiitu; arvestades, et kaubandussammas nõuab ainult Euroopa Parlamendi ja nõukogu heakskiitu; arvestades, et see heakskiit tähistaks geopoliitilist verstaposti, mis tugevdab ELi ülemaailmset kohalolekut ja mitmepoolset reeglitel põhinevat korda; arvestades, et leping loob institutsioonilise raamistiku koostöö edendamiseks sellistes valdkondades nagu inimõigused, kestlik areng, digimajandus ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus; arvestades, et lepingu vastuvõtmine ja rakendamine peaks parandama piirkondadevahelisi sidemeid, suurendama geopoliitilist kasu ja edendama ELi strateegilisi huve; arvestades, et ELi-Mercosuri partnerluslepingu ning ELi-Mehhiko üldlepingu kiire allkirjastamine ja ratifitseerimine on aluseks ELi tihedamale koostööle ja tugevamatele poliitilistele

sidemetele Ladina-Ameerikaga;

AM. arvestades, et ELi Arktika-poliitika peaks soodustama kestlikku majandusarengut, toetama põlisrahvaid nende keele ja kultuuri säilitamisel, tagama Arktika ökosüsteemi kaitse kliimakriisi tingimustes ning edendama vastupanuvõimet kolmandatest riikidest tulenevate geopoliitiliste probleemide suhtes; arvestades, et selles poliitikas tuleks arvesse võtta põhjendatud muret Hiina ja Venemaa tihedama koostöö pärast Arktika piirkonnas; arvestades, et selles poliitikas tuleb täielikult arvesse võtta Kiruna deklaratsiooni soovitusi, toetada taastuvenergia ja keskkonnahoidliku jäätmekäitluse suuremat rahastamist Arktika kogukondades ning suurendada suutlikkust tegeleda keskkonna-, majanduslike ja sotsiaalsete probleemidega;

AN. arvestades, et naaberriikide suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse korduv rikkumine Venemaa poolt koos laevaliikluse takistamisega Aasovi merel, Mustal merel ja Läänemerel tekitab tõsiseid kahtlusi Arktikas rahumeelse kooseksisteerimise väljavaadete suhtes; arvestades, et Venemaa tõhustab märkimisväärselt oma Arktika taristut ja jäämurdjate laevastikku, edendades samal ajal oma strateegilisi ambitsioone piirkonnas; arvestades, et Venemaa Föderatsioon järgib strateegiat, et suurendada föderaalset kontrolli loodusvarade üle, tugevdada territoriaalseid nõudeid ja meelitada erimajandustsoonide stiimulite abil ligi investeeringuid;

AO. arvestades, et ÜVJP peamine eesmärk Arktika piirkonnas peaks olema aktiivselt taotleda ELile täisvaatleja või võimaluse korral osaleja staatust kõigis asjaomastes Arktika juhtimisorganites, kus ta ei ole veel esindatud; arvestades, et see nõuab ka tugevdatud koostalitlusvõimet ELi, selle liikmesriikide ja Atlandi-üleste liitlaste vahel Arktika julgeoleku, mereseire, otsingu- ja päästeoperatsioonide ning elutähtsa taristu kaitse vallas;

AP. arvestades, et usuvabaduse kaitse tuleks järjekindlalt integreerida ELi välistegevusse; arvestades, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjon peaksid korrapäraselt aru andma usuvabaduse ja usuvähemuste tagakiusamise kohta kogu maailmas; arvestades, et usukogukondadel ja usupõhistel organisatsioonidel võib olla oluline roll rahu, religioonidevahelise dialoogi, konfliktide lahendamise, humanitaarabi ja inimõiguste kaitse edendamisel;

AQ. arvestades, et usuvähemuste usupõhine tagakiusamine kogu maailmas, sealhulgas, kuid mitte ainult, kristlaste tagakiusamine maailmas, nagu hiljuti täheldati Süürias, Nigeerias, Kongo Demokraatlikus Vabariigis ja Nicaraguas, rõhutab vajadust pöörata suuremat tähelepanu usuvähemuste tagakiusamisele; arvestades, et Euroopa välisteenistus peaks tegema koostööd rahvusvahelise üldsusega, et pöörata ümber murettekitav suundumus usulise

tagakiusamise suurenemise suunas;

AR. arvestades, et algatus „Global Gateway“ soodustab tihedaid partnerlussuhteid sarnaselt mõtlevate riikidega, mis põhinevad vastastikusel kasul, majandusarengul ja vastupidavatel tarneahelatel; arvestades, et peamine prioriteet on ressursside tõhus kasutamine, mis keskendub piiratud arvule strateegilistele algatustele, eelkõige infrastruktuuri tugevdamisele, samuti kolmandate riikide samaaegsete algatuste vastu võitlemisele; arvestades, et algatuse „Global Gateway“ projektid peaksid alati juhinduma ELi põhiväärtustest, sealhulgas inimõiguste austamisest, heast valitsemistavast, demokraatiast, läbipaistvusest ja keskkonnasäästlikkusest; arvestades, et need projektid peavad süstemaatiliselt kaasama kodanikuühiskonda ja kohalikke kogukondi projektide kavandamise, rakendamise ja hindamise kõikidesse etappidesse, et tagada nende vastavus kohalikele vajadustele, sootundlikkus ja mõtestatud arengutulemuste tekkimine;

AS. arvestades, et sellele algatusele eraldatud 300 miljardi euro suurune eelarve moodustab vähem kui kolmandiku Hiina võrreldava ühenduvusele ja taristule keskendunud algatuse „Üks vöönd, üks tee“ raames juba käimasolevate projektide mahust; arvestades, et Euroopa välisteenistuse ja ELi delegatsioonide praegune rahastamine ei ole praeguste probleemide ulatust arvestades nende vajaduste rahuldamiseks piisav; arvestades, et peamise diplomaatilise tegevuse kärped suurendavad missioonide sulgemise ohtu, mis piiraks ELi suutlikkust tegutseda ülemaailmse osalejana;

AT. arvestades, et ennetav diplomaatia on ennetav välispoliitika vahend osapooltevaheliste konfliktide vältimiseks ning nende vahendamiseks ja toetamiseks rahumeelsete lahenduste leidmisel, sealhulgas rahuvahendamine ja dialoog; arvestades, et pahatahtlike ELi-väliste osalejate jõupingutused on vähendanud ELi mõju kogu maailmas; arvestades, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja peaks koos Euroopa välisteenistusega analüüsima varasemaid Euroopa diplomaatilisi jõupingutusi ja nende tulemusi; arvestades, et selline analüüs nõuab muu hulgas selget arusaamist kohalikust, ajaloolisest, kultuurilisest ja usulisest kontekstist; arvestades, et vaja võib olla uuendatud lähenemisviisi ennetavale diplomaatiale, et tagada ELi tajumine usaldusväärse partnerina kõigil tasanditel; arvestades, et ELi valimisvaatlusmissioonidel on keskne roll demokraatia toetamisel kogu maailmas; arvestades, et parlamentaarne diplomaatia ja parlamentidevahelised suhted on peamised vahendid ELi välispoliitiliste eesmärkide saavutamiseks ELi-välistes riikides ja sidemete loomiseks väljaspool valitsustasandit; arvestades, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleks suurendada eelarveeraldisi demokraatia toetamiseks ja valimiste vaatlemiseks, eelkõige selleks, et lähetada selliseid missioone kandidaatriikidesse;

AU. arvestades, et kliimamuutus toimib üha enam „ohu kordistajana”,

mis toob kaasa vähekaitstud riikide ja piirkondade edasise destabiliseerimise, välditavad humanitaarkriisid ja täiendava rändesurve;

AV. arvestades, et ÜRO Julgeolekunõukogu naiste, rahu ja julgeoleku resolutsiooni 1325 (2000) 25. aastapäeval kutsutakse üles säilitama soolist võrdõiguslikkust ning naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava ELi ÜVJP üldpõhimõtetena; arvestades, et Euroopa välisteenistus ja komisjon peaksid säilitama ELi juhtrolli naiste õiguste edendamisel kogu maailmas, rakendades põhjalikult ja ambitsioonikalt soolise võrdõiguslikkuse kolmandat tegevuskava; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava sammas „Eeskujuks olemine“ nõuab, et asepresident/kõrge esindaja parandaks soolist tasakaalu Euroopa välisteenistuse juhtivatel kohtadel;

AW. arvestades, et viimastel aastatel on autoritaarsed ja repressiivsed valitsused, nagu Venemaal, tugevdanud riigi legitimeerimise ja sotsiaalpoliitilise kontrolli vahendina traditsioonilisi soonorme; arvestades, et rahvusvahelised usuvõrgustikud ja paremäärmuslikud poliitilised liikumised edendavad LGBTIQ+-vastast poliitikat; arvestades, et need suundumused õõnestavad põhiõigusi ja kujutavad endast otsest väljakutset Euroopa Liidu lepingus sätestatud väärtustele, mis hõlmavad soolist võrdõiguslikkust ja on liidu välispoliitika alus;

1. rõhutab, et Euroopa Parlamendi resolutsioonid ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamise kohta moodustavad olulise osa Euroopa Parlamendi panusest ELi välispoliitika kujundamisse; rõhutab, et need resolutsioonid annavad tunnistust Lissaboni lepinguga Euroopa Parlamendile antud tugevdatud kontrolliõiguse praktilisest mõjust välispoliitika valdkonnas; tuletab meelde, et tema 2025. aasta resolutsioon on esimene selline resolutsioon käesoleval ametiajal ning selle eesmärk on anda ELi täidesaatvale võimule juhtnöörid käesolevaks ametiajaks välispoliitika prioriteetide seadmisel; rõhutab asjaolu, et pidevalt muutuvas rahvusvahelises keskkonnas peab EL samal ajal tegelema paljude teda otseselt või kaudselt mõjutavate välispoliitiliste probleemidega, nagu Venemaa jätkuv agressioonisõda Ukraina vastu, konfliktid Lähis-Idas, suurenev konkurents mõjuvõimu pärast, pidevad katsed õõnestada mitmepoolset reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda ning välis- ja sisekriiside suurem seos; usub kindlalt, et rahvusvahelisel areenil positsiooni säilitamiseks peab EL viima ellu otsustavat, distsiplinaarset ja jõulist välispoliitikat, mis järgib ELi strateegilisi eesmärke, ning jätkama oma huvide määratlemist, kinnitamist ja kaitsmist kogu maailmas; tuletab meelde, et ELi välistegevus peaks juhinduma Euroopa Liidu lepingu artiklites 2, artikli 3 lõikes 5 ja 21 sätestatud väärtustest ja põhimõtetest, mis inspireerisid ELi enda loomist, arengut ja laienemist, sealhulgas demokraatia, õigusriigi põhimõtete, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsuse ja jagamatuse, inimõiguste austamise, solidaarsuse ja mitmekesisuse vallas; on lisaks veendunud, et ühine välis- ja julgeolekupoliitika

peaks tagama ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 ja kestliku arengu eesmärkide rakendamise;

2. nõustub täielikult komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja aruandes tõstatatud mureküsimustega ning väljendab muret autoritaarsete võimude ja ühepoolsete osalejate jõulisest sõjalisest, poliitilisest ja majanduslikust survest tingitud geopoliitilise ebastabiilsuse kiire arengutempo pärast; rõhutab, et Ukrainast Kaukaasiani, Lähis-Idast Saheli ja Arktikani ning veelgi kaugemal on Euroopa ümber kujunenud ebastabiilne ala, mis näitab radikaalset ebakindlust, milles Euroopa Liit tegutseb; rõhutab, et praegust geopoliitilist konteksti iseloomustab demokraatlike normide üha kiirem õõnestamine; märgib murega, et mitmepoolsed organisatsioonid on oluliselt nõrgenenud ja rahvusvaheline reeglitel põhinev kord on tõsiselt kahjustada saanud, tekitades keskkonna, kus konkurents ja protektsionism on asendanud koostöö ja vabakaubanduse ning investeeringuid, teavet ja rändevooge kasutatakse üha enam relvana; hoiatab, et selline killustatus ohustab meie strateegilisi huve, julgeolekut, jõukust ja ühtsust; tuletab meelde, et EL ei saa endale lubada endasse tõmbumist, vaid peab jääma avatuks ja võtma jätkuvalt maailmas toimuvast osa, et kaitsta oma väärtusi ja huve, mis omakorda nõuab meie piirkondlike ja ülemaailmsete partnerluste ja liitude mobiliseerimist;

3. kutsub sellega seoses komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles arendama edasi tulevikku suunatud ja sidusamat ÜVJPd, mis:

   a) kaitseb reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda;

   b) edendab koostööd ühiste huvide valdkonnas;

   c) austab teatavate liikmesriikide neutraalsust ja tagab diplomaatilise tegevuse kooskõlas ÜRO põhikirjaga;

   d) kehtestab selged piirid ja mitteläbiräägitavad seisukohad; ning

   e) suurendab ELi tegevuse nähtavust ja mõju välismaal;

   ning püüdleb seeläbi ambitsioonikate eesmärkide poole ja lahendab selgelt järgmistes punktides kirjeldatud peamised geopoliitilised probleemid;

Sellise reeglitel põhineva rahvusvahelise korra kujundamine, mida me kaitseme

4. tuletab meelde, et reeglitel põhinev rahvusvaheline kord kaitseb riigi suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust, kaitseb inimõiguste üldväärtusi, võimaldab vaidluste rahumeelset lahendamist ja tagab, et võim allub jõu asemel seadusele; on mures selle pärast, et reeglitel põhinev rahvusvaheline kord on sisemise nõrgenemise ja

välisrünnakute kombinatsioonist põhjustatud enneolematu surve all; hoiatab, et selle korra halvenemine toob kaasa ebastabiilsuse ja konfliktid kogu maailmas, nõrgendades seeläbi meie enda julgeolekut ja heaolu;

5. rõhutab, et Venemaa ebaseaduslik, provotseerimata ja põhjendamatu agressioonisõda Ukraina vastu on rahvusvahelise õiguse ja ÜRO põhikirja räige rikkumine, samuti enneolematu rünnak Euroopa rahukorra vastu pärast teist maailmasõda; tuletab meelde, et Venemaa agressioon Ukraina vastu algas 2014. aastal; kordab oma kindlat veendumust, et lõpuks peab Venemaa agressioon läbi kukkuma ja Ukraina peab võitma, tagades jõu kaudu rahu, andes sellega märku, et seadus on alati jõu kasutamisest kõrgem, et heidutada teisi proovida piiridele sõjaliste vahenditega muuta; rõhutab tungivat vajadust pikaajalise ja strateegilise lähenemisviisi järele Moskva ja selle liitlaste suhtes;

6. tunnustab Ukraina rahva julgust ja vastupanuvõimet, kes mitte ainult ei kaitse oma suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust, vaid hoiavad alal ka Euroopa põhiväärtusi; nõuab viivitamatut ja tingimusteta relvarahu, Venemaa lahkumist kogu rahvusvaheliselt tunnustatud Ukraina territooriumilt ning kõigi Ukraina sõjavangide, kõigi röövitud ja kinnipeetud tsiviilisikute ning kõigi Venemaa ja Lukašenka režiimi poolt ebaseaduslikult võetud laste tagasisaatmist; nõuab samuti kõigi langenud Ukraina sõdurite surnukehade tagastamist; nõuab tungivalt, et EL säilitaks ja tugevdaks oma toetust Ukrainale, sealhulgas poliitilise, majandusliku, rahalise ja sõjalise abi kaudu, et suurendada Ukraina mõjuvõimu; väljendab heameelt Euroopa Ülemkogu 2025. aasta detsembri otsuse üle anda Ukrainale 90 miljardi euro suurune finantsabi pakett ELi tagatisega laenudena; peab siiski kahetsusväärseks, et nõukogu ei suutnud jõuda kokkuleppele Venemaa külmutatud varadel põhineva ambitsioonikama rahastamisstruktuuri suhtes, mis vähendaks Ukraina kasvavat võlakoormust; tuletab siiski meelde, et nõukogu 12. detsembri 2025. aasta määrusega (EL) 2025/2600 jõustatakse Venemaa riiklike varade tähtajatu tõkestamine; rõhutab, et investeeringud Ukraina territoriaalkaitsesse ja kaitsesektori tööstuslikku baasi on vajalikud ja vastastikku kasulikud ka Euroopa jaoks, kuid ei kujuta endast julgeolekutagatisi kui selliseid; väljendab sellega seoses heameelt NATO Ukraina prioriteetsete vajaduste loetelu (Prioritised Ukraine Requirements List – PURL) käsitleva algatuse üle ning nõuab tungivalt, et ELi liikmesriigid jätkaksid relvade ja laskemoona tarnimist Ukrainale, pidades eelkõige silmas õhukaitsesüsteeme ja pikamaa-ründevõime osas, toetades samal ajal sõjale diplomaatilise lahenduse leidmist kooskõlas rahvusvahelise õigusega, et saavutada õiglane ja püsiv rahu;

7. kordab oma üleskutset töötada välja ELi õigusraamistik, mille alusel tunnistada riike terrorismi toetavateks riikideks; kutsub nõukogu üles lisama Venemaa Föderatsiooni sellisesse terrorismi toetavate riikide ELi loetellu;

8. mõistab kõige karmimalt hukka Lukašenka ebaseadusliku režiimi, mis võimaldas kasutada Valgevene territooriumi Venemaa sõjaliste operatsioonide baasina, õõnestades seeläbi riigi suveräänsust ning ohustades otseselt ELi ja selle liikmesriikide julgeolekut ja stabiilsust, jätkates samal ajal oma elanikkonna represseerimist; kordab nõudmist vabastada viivitamata ja tingimusteta kõik poliitvangid ning nõuab tungivalt piiravate meetmete tugevdamist; mõistab hukka Valgevene korraldatud hübriidrünnakud ELi liikmesriikide, näiteks Leedu vastu mehitamata õhusõidukite ja õhupallide sissetungide, majandusliku survestamise, smugeldamisoperatsioonide, sõjaliste provokatsioonide, küberrünnete ja riigi toetatud desinformatsiooni kaudu; rõhutab murega, et Venemaa ja Valgevene režiimid kasutavad rännet osana laiemast strateegiast, mille eesmärk on kahjustada ELi, liikmesriikide valitsusi ja NATOt; nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid suurendaksid poliitilise, rahalise ja tehnilise toetuse pakkumist sõltumatule meediale, inimõiguste kaitsjatele ja kodanikuühiskonna algatustele Valgevenes ja väljaspool seda;

9. väljendab heameelt 6. jaanuaril 2026 Pariisis toimunud hea tahte koalitsiooni kohtumise järelduste üle, sealhulgas poliitiliselt ja õiguslikult siduvate kohustuste üle, millega kehtestatakse ühine lähenemisviis Ukraina toetamiseks, selle pikaajalise sõjalise võimekuse säilitamiseks ning rahu ja julgeoleku taastamiseks Venemaa tulevase relvastatud rünnaku korral; väljendab toetust ettepanekule luua Ukraina jaoks rahvusvaheline relvaüksus ning julgustab kõiki ELi liikmesriike kaaluma, kuidas nemad saaksid sellist üksust kõige paremini toetada; väljendab lisaks heameelt USA juhitava relvarahu järelevalve- ja kontrollimehhanismi üle peetavate arutelude üle; rõhutab, et iga rahukokkulepe peab sisaldama tugevaid ja usaldusväärseid julgeolekutagatisi Ukraina jaoks, selle üle peavad läbirääkimisi valitud juhid ja seda peab toetama Ukraina rahvas; hoiatab Venemaa silmakirjalike ettepanekute eest, mille eesmärk on sõda pikendada, ning hoiatab, et mis tahes lahendus, mille Venemaa on kehtestanud või millega tunnustatakse Venemaa agressiooni, ohustaks tõsiselt Euroopa julgeolekut; tuletab meelde, et tihe koostöö ELi ja USA vahel on Ukrainas õiglase ja kestva rahu saavutamiseks ja kindlustamiseks jätkuvalt ülioluline ning seetõttu on see Euroopa maailmajao julgeoleku seisukohalt ülioluline võtta paralleelselt ELi jõupingutustega suurem vastutus oma julgeoleku eest;

10. rõhutab, et võttes arvesse muutuvat julgeolekumaastikku ja Venemaa Föderatsioonist tingitud üha suuremat ohtu, sealhulgas hiljutisi korduvaid sissetunge Euroopa õhuruumi, on hädavajalik, et ELi liikmesriigid tõhustaksid kiiresti oma elanikkonnakaitse mehhanisme, mis eeldab koordineeritud ja vastupanuvõimelist reageerimist kogu liidus, tugevdades seeläbi kodanike valmisolekut ja ajakohastades varajase hoiatamise süsteeme; peab neid agressiivseid ja hoolimatuid tegusid vastutustundetuks ja Venemaa tõsiseks eskalatsiooniks, mis ohustab ELi kodanike julgeolekut,

piirkondlikku stabiilsust ja rahvusvahelist rahu; kutsub komisjoni üles uurima tihedas partnerluses NATOga lahendusi, mis hoiaksid selliseid rikkumisi tulevikus ära; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni teadaande üle ELi tegevuskava „Hoidmaks rahu – kaitsevalmidus 2030“, sealhulgas droonikaitse algatuse kohta; julgustab looma koostöömehhanisme ELi institutsioonide ja asjaomaste Ukraina partnerite vahel, et vahetada parimaid tavasid hübriidsõja ja Venemaa teabeoperatsioonide vastu võitlemisel, tugevdades seeläbi vastastikust vastupanuvõimet nende muutuvate ohtude suhtes;

11. rõhutab, et Venemaa agressioon destabiliseerib tugevalt ELi idapoolseid naaberriike, takistab rahu ja heaolu saavutamise võimalusi ning avaldab Lääne-Balkanile ülekanduvat mõju, mis ähvardab aeglustada reforme ja õhutada Euroopa-vastaseid narratiive; tunneb muret asjaolu pärast, et Lääne-Balkanil tegutsev Kremliga seotud meedia on pärast Venemaa agressioonisõja puhkemist intensiivistanud oma tegevust, sealhulgas agressiivset sekkumist valimisprotsessidesse ja inforuumi, eesmärgiga edendada venemeelseid tundeid ja õhutada Euroopa-vastast retoorikat; kutsub komisjoni üles reageerima järjekindlamalt Euroopa-vastase retoorika kasutamisele Lääne-Balkani riikides, eelkõige Serbias, tehes aktiivselt koostööd piirkonna riikidega ja võttes otsustavaid meetmeid, et suurendada ühiskonna vastupanuvõimet hübriidohtudele; rõhutab, et Venemaa destabiliseeriva mõju vastu võitlemine on oluline selleks, et tugevdada liidu rolli stabiilsuse, demokraatia ja heaolu tagajana;

12. nõuab tungivalt, et komisjon toetaks aktiivselt rahvusvahelisi õigusmehhanisme ning tagaks sõjakuritegude ja agressioonikuritegude eest vastutusele võtmise; nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid toetaksid erikohtu loomist Venemaa Ukraina-vastaste agressioonikuritegude eest vastutusele võtmiseks; tuletas meelde, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus andis Vladimir Putini ja Venemaa laste õiguste voliniku Maria Lvova-Belova suhtes välja vahistamismääruse, kuna nad osalesid Ukraina laste röövimises ja nende viimises Venemaale; väljendab toetust Rahvusvahelise Kriminaalkohtu ja Rahvusvahelise Kohtu kogu tegevusele Ukraina territooriumil toime pandud kuritegude eest vastutusele võtmisel; toetab uuenduslikke lahendusi, et rahastada Ukraina kaitsealaseid jõupingutusi ja demineerimist ning ülesehitamist, kasutades Venemaa tõkestatud välisvarasid, sealhulgas Venemaa riigi, Venemaa kohalike omavalitsuste, Venemaa riigile kuuluvate ettevõtete ja ELi sanktsioonide loetellu kantud isikute varasid; kutsub komisjoni üles esitama ja liikmesriike üles kokku leppima täiendavas õiguslikult ja finantsiliselt usaldusväärses mehhanismis reparatsioonilaenu vormis, mis võimaldab neid tõkestatud varasid kasutada, tagades seeläbi, et Ukrainal on pikemaajalises perspektiivis suurem nähtavus ja et ta saab lõpuks Venemaalt sõjahüvitist või samaväärse summa, nagu on ette nähtud rahvusvahelises õiguses; rõhutab, et Venemaa agressiooni kulud

peab kandma Venemaa, mitte ELi maksumaksjad; eeldab, et liikmesriigid tugevdavad oma Venemaa-vastaseid sanktsioone nii kaua, kuni see on vajalik õiglase ja kestva rahu tagamiseks ning kuni vastutus on saavutatud; väljendab sellega seoses heameelt käimasolevate läbirääkimiste üle ELi ja G7 vahel, mille eesmärk on uurida naftahinna ülempiiri alternatiivina mereveoteenuste pakkumise keelustamist kogu Venemaa naftaekspordile; nõuab, et EL ja liikmesriigid suurendaksid seniks oma seni vastu võetud sanktsioonipakettide tulemuslikkust ja mõju ning lepiksid vajaduse korral kokku uutes pakettides; kutsub lisaks komisjoni ja liikmesriike üles sulgema finantslüngad, mida Venemaa kasutab sanktsioonidest kõrvalehoidmiseks, ja kehtestama sellistele ELi-välistele riikidele täiendavaid piiravaid meetmeid, kes võimaldavad kas sanktsioonidest kõrvalehoidmise hõlbustamise või otsese sõjalise abi andmise kaudu Venemaal pidada agressioonisõda Ukraina vastu; on veendunud, et karistusi tuleks määrata ka Euroopa äriühingutele, kes jätkavad Venemaa Föderatsiooniga keelatud äritegevust; kutsub nõukogu, komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles esitama kogu liitu hõlmava Venemaa strateegia, milles on ühte koondatud heidutamine, tõkestamine, vastutus ja demokraatlike alternatiivide toetamine;

13. kordab, et EL ja kõik selle liikmesriigid peavad näitama eeskuju rahvusvahelise õiguse ülimuslikkuse kaitsmisel; rõhutab, et selle usaldusväärsus ja suutlikkus kaitsta oma kodanikke ja elulisi huve sõltub tema pühendumisest selle aluspõhimõtetele, nagu demokraatia, õigusriik ja inimõigused, ning selle suhtes ei tohi kohaldada topeltstandardeid ega valikulist järgimist; nõuab seetõttu õigusriigi mehhanismi ranget kohaldamist, kui neid põhimõtteid eiratakse;

14. kutsub komisjoni ja nõukogu üles oma välissuhetes ja -poliitikas järjekindlalt järgima ja edendama rahvusvahelist õigust ning võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada, et kõik riigid, tegemata vahet nende majanduslikul või sõjalisel jõul, seda täielikult austaksid;

15. rõhutab vajadust võidelda karistamatuse vastu ja tugevdada vastutusalaseid jõupingutusi kogu maailmas, sealhulgas Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kaudu; väljendab suurt muret USA sanktsioonide pärast Rahvusvahelise Kriminaalkohtu, selle prokuröride, kohtunike ja töötajate vastu, mis kujutavad endast tõsist rünnakut rahvusvahelise kohtusüsteemi vastu; kutsub komisjoni üles rakendama viivitamata blokeerimisseadust, et kaitsta ja hoida Rahvusvahelist Kriminaalkohut kui rahvusvahelise kohtusüsteemi asendamatut nurgakivi;

16. väljendab heameelt hiljutiste pingutuste üle lõpetada sõda Gazas ja võtab teadmiseks USA administratsiooni esitatud ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 2803 heaks kiidetud 20 punktist koosneva rahuplaani, mis tuleb nüüd täies ulatuses rakendada ja mis vajab kaitset piirkondlike osalejate katsete eest seda õõnestada; väljendab heameelt kõigi Hamasi poolt kinni hoitavate Iisraeli

pantvangide vabastamise ja humanitaarabi jagamise taasalustamise üle Gazas; rõhutab, et kuigi kava on esimene oluline samm vaidluste lõpetamise suunas, on endiselt palju probleeme, mis puudutavad eelkõige jõustamise, valitsemise, vastutuse ja usalduse säilitamise küsimust; rõhutab, et Hamasi täielik desarmeerimine, tema täielik kõrvalejätmine igast Gaza valitsemisvormist, Palestiina omavalitsuse reformimine ja mõjuvõimu suurendamine ning Iisraeli vägede väljaviimine on edasise tegevuse kesksed eesmärgid; nõuab, et EL osaleks aktiivselt ja tihedas koostöös peamiste piirkondlike osalejatega rahu- ja ülesehitusprotsessi kujundamisel; toetab käimasolevaid stabiliseerimispüüdlusi Gazas ning väljendab heameelt ELi tsiviilmissioonide tugevdamise üle ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP), EUBAM Rafahi ja EUPOL COPPSi raames; kordab, et eesmärk peab jätkuvalt olema läbirääkimiste teel ja kooskõlas rahvusvahelise õigusega saavutatud kahe riigi kooseksisteerimisel põhinev lahendus, mis on ainus elujõuline tee õiglase ja püsiva rahu saavutamiseks Lähis-Idas, kus Iisraeli ja Palestiina rahvas elavad kõrvuti rahus ja turvaliselt;

17. võtab sügava murega teadmiseks, et Gazas on püsiv ja tõsine humanitaarkriis, sealhulgas ulatuslik toiduga kindlustamatus ja näljahäda; väljendab sügavat muret püsivate takistuste pärast humanitaarabile juurdepääsul ning meenutab komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja hiljutist hoiatavat avaldust litsentsimisotsuste kohta, mis piiravad Gazas tegutsevate humanitaarorganisatsioonide tegevust; kutsub kõiki pooli üles võimaldama humanitaarabi kiiret kohaletoimetamist; rõhutab, et meetmed, millega piiratakse põhjendamatult humanitaarabi andjate tegevust, võivad tõsiselt kahjustada hädavajaliku humanitaarabi andmist ajal, mil seda on hädasti vaja; väljendab muret asjaolu üle, et kõik osapooled ei järgi rahvusvahelist õigust ja asjakohaseid ÜRO resolutsioone, ning korduvate vägivalla- ja terrorirünnakute tsüklite pärast kogu Lähis-Idas; tuletab meelde kõigi osaliste kohustust järgida rahvusvahelist õigust ja asjakohaseid ÜRO resolutsioone, sealhulgas neid, mis käsitlevad tsiviilisikute, humanitaartöötajate ja ajakirjanike kaitsmist;

18. rõhutab, et konflikt Gazas destabiliseerib ELi lõunanaabrust ning võib põhjustada laiemat ülekanduvat mõju Lähis-Idas ja Põhja-Aafrikas, sealhulgas radikaliseerumist, sundrännet ja suuremaid piirkondlikke pingeid; rõhutab, et see dünaamika mõjutab otseselt Euroopa julgeolekut ja rände haldamist;

19. väljendab rahulolematust asjaolu üle, et Iisraeli valitsus tunnustab Somaalimaad iseseisva riigina; kinnitab veel kord, kui oluline on austada Somaalia Liitvabariigi ühtsust, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust kooskõlas selle põhiseaduse, Aafrika Ühtsuse Organisatsiooni põhikirja ja ÜRO põhikirjaga, mis on tähtis kogu Aafrika Sarve piirkonna rahu ja stabiilsuse seisukohast;

20. on seisukohal, et kasvav antisemitism kogu maailmas on

vastuvõetamatu tagajärg Hamasi jõhkratele ja valimatutele terrorirünnakutele Iisraelis ning Iisraeli ebaproportsionaalsele ulatuslikule sõjalisele reageerimisele Palestiinas;

21. mõistab kõige karmimalt hukka terroriorganisatsiooni Hamas 7. oktoobril 2023 Iisraeli vastu toime pandud terrorirünnaku;

22. kinnitab veel kord ELi pühendumust Iisraeli Riigi olemasolule, julgeolekule ja seaduslikule enesekaitseõigusele ning palestiinlaste julgeolekule ja väärikusele; tuletab meelde, et Iisraeli õigus enesekaitsele on sätestatud rahvusvahelises õiguses ja seda piirab rahvusvaheline õigus ning seda tuleb kasutada rahvusvahelisi kohtuid täielikult austades; märgib murega, et sõjal Gazas on olnud laastavad humanitaartagajärjed ja see on põhjustanud tsiviilelanikkonnale vastuvõetamatuid kannatusi, mida Hamas on märkimisväärselt süvendanud tsiviiltaristu tahtliku kuritarvitamise ja Gaza tsiviilelanikkonna, sealhulgas allesjäänud Iisraeli pantvangide inimkilbina kasutamise tõttu; väljendab kergendust kõigi elusolevate pantvangide vabastamise suhtes ja kutsub Hamasi üles andma viimase veel Hamasi käes oleva surnud pantvangi surnukeha üle tema perekonnale; kinnitab veel kord oma seisukohta, milles nõutakse püsivat relvarahu, kiiret juurdepääsu humanitaarabile ja abikoridore; kahetseb sügavalt Gaza relvarahu haprust, mis on seadnud ohtu liiga paljude tsiviilelanike elu;

23. tuletab meelde, et ELi ja Iisraeli assotsieerimislepingu[14] artikli 2 järgimine on partnerluse oluline osa, ning nõuab, et jätkuvalt jälgitaks ja hinnataks seda, kuidas Iisraeli valitsus seda rakendab; tuletab meelde, et seoses humanitaarolukorraga Gazas teatas komisjoni president 10. septembril 2025 ettepanekutest peatada assotsiatsioonilepingu teatavad kaubandussätted ja toetada konkreetsete Iisraeli ministrite vastu suunatud sihipäraseid meetmeid; võtab teadmiseks Rahvusvahelise Kriminaalkohtu 21. novembri 2024. aasta vahistamismääruse; rõhutab, et kõiki selliseid meetmeid tuleks hoolikalt kaaluda ja võtta viisil, millega säilitatakse ELi suutlikkus tegutseda usaldusväärse partnerina ja edendada läbirääkimiste teel saavutatava kahe riigi kooseksisteerimisel põhineva lahenduse väljavaateid; usub, et ELi-Iisraeli assotsiatsiooninõukogu jääb ausa dialoogi oluliseks foorumiks; kinnitab veel kord, et konstruktiivne osalemine ja pidev dialoog on jätkuvalt kõige tulemuslikumad vahendid selles piirkonnas rahu, julgeoleku ja püsiva stabiilsuse edendamiseks; rõhutab, et konkreetne tegevuskava kahe riigi kooseksisteerimisel põhineva lahenduse rakendamiseks peab olema komisjoni 2026. aastaks plaanitud Lähis-Ida strateegia keskmes; peab kahetsusväärseks ELi ülemaailmsele kuvandile avalduvaid tagajärgi, mida põhjustab Gaza

---

14 Euroopa-Vahemere piirkonna leping, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Iisraeli Riigi vahel (EÜT L 147, 21.6.2000, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2000/384/oj).

sektoris valitsevale katastroofilisele olukorrale ühtse reageerimise puudumine;

24. rõhutab, et kestlik rahu eeldab usaldusväärset poliitilist protsessi, mille eesmärk on saavutada kahe riigi kooseksisteerimisel põhinev lahendus, mis põhineb 1967. aasta piiridel ning mille raames eksisteeriks rahumeelsete naabritena kaks suveräänset ja demokraatlikku riiki, mille ühiseks pealinnaks oleks Jeruusalemm; kutsub kõiki osalisi üles tegema uusi jõupingutusi, et kõrvaldada selle lahenduse ees seisvad takistused; mõistab hukka Iisraeli asunduste laiendamise Jordani Läänekaldal, tuletades meelde ELi pikaajalist seisukohta, et need on rahvusvahelise õiguse kohaselt endiselt ebaseaduslikud ja kujutavad endast ühepoolset meedet, mis õõnestab usaldust ja väljavaateid leida lahendus läbirääkimiste teel; väljendab heameelt Iisraeli äärmuslastest asunike suhtes kehtestatud sanktsioonide üle; rõhutab Palestiina omavalitsuse rolli ELi peamise partnerina Palestiinas ning kinnitab veel kord, et Gaza tulevane juhtimine peab välistama terroriorganisatsioonide osalemise ja tagama Gaza demilitariseerimise; kordab oma vastuseisu mis tahes annekteerimiskavale Gaza või mis tahes muu Palestiina territooriumi jaoks ning massiliste sunniviisiliste üleandmiste vastu;

25. toonitab, et komisjon peab tagama, et ELi rahalisi vahendeid ei eraldata ega seota ühegi terrorismi ja/või usulise ja poliitilise radikaliseerumise vormiga; kordab oma seisukohta, et kõik ELi vahenditest toetatavad kooliõpikud ja õppematerjalid peavad olema kooskõlas UNESCO rahu, sallivuse, kooseksisteerimise ja vägivallast hoidumise standarditega; on mures antisemitismi, vaenukõne, džihaadi propageerimise ja vägivallale õhutamise pärast, mida õpetatakse Palestiina kooliõpikutes, mida rahastab EL;

26. julgustab ÜROd, Araabia Liigat, piirkondlikke partnereid ja ELi koordineerima rahastajate toetust, lisama rahastamisele range järelevalve ja tagama, et ülesehitusabiga toetatakse kodanikuühiskonna institutsioone ja tõhusat valitsemist; väljendab sellega seoses sügavat muret selle pärast, et terrorirühmitused väärkasutavad Palestiina aladele suunatud humanitaarabi; nõuab ELi vahendite jaotamise kontrollimehhanismide tugevdamist;

27. tunnustab teatavate Araabia riikide ja Iisraeli jõupingutusi diplomaatiliste suhete normaliseerimiseks Aabrahami lepingute alusel; kutsub ELi üles toetama algatusi, mille eesmärk on luua laiapõhjaline piirkondlik ja rahvusvaheline toetus Araabia maailma ja Iisraeli suhete parandamiseks tulevikus;

28. märgib, et Iraani ja selle liitlaste märkimisväärne nõrgestamine – sealhulgas Assadi režiimi langemine ja Teherani käsilaste, näiteks Hezbollahi, Hamasi, al-Houthi mässuliste ja teiste relvastatud rühmituste alistamine – annaks lootust rahule ja piirkonnas valitseva olukorra normaliseerimise jätkumisele Aabrahami lepingute vaimus; on sügavalt mures Hezbollahi märkimisväärse toetuse pärast

Venemaa sõjalistele operatsioonidele Ukrainas ja selle pärast, et seda koordineeritakse teiste Iraani poolt toetatavate relvarühmitustega;

29. tunneb heameelt alates 2025. aasta algusest Liibanonis toimunud positiivsete muutuste üle, mis kajastuvad ELi-Liibanoni assotsiatsiooninõukogu üheksanda istungi järeldustes, eelkõige valmisoleku üle jätkata Liibanoni julgeolekusektori toetamist, kasutades täielikult ära ELi vahendeid, sealhulgas Euroopa rahutagamisrahastut ning naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi programme, ning uurida võimalikku tulevast osalemist ühises julgeoleku- ja kaitsepoliitikas; on jätkuvalt mures relvastatud rühmituste ja terroriorganisatsioonide mõju pärast ning peab eriti kahetsusväärseks edusammude puudumist Hezbollah’ ja teiste relvastatud rühmituste desarmeerimisel, mis on piirkondliku stabiilsuse eeltingimus; kordab, kui oluline on ambitsioonikas Vahemere piirkonna lepe ja selle tulemuslik rakendamine koos Liibanonile piisava tehnilise ja rahalise toetuse andmisega, keskendudes suutlikkuse suurendamisele, energiataristule ja sotsiaalsele toetusele; nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja toetaksid Liibanoni valitsust nende reformikavas ja kavas taaskehtestada relvamonopol; kinnitab taas oma täielikku toetust Liibanoni suveräänsusele, riigivõimule, territoriaalsele terviklikkusele, poliitilisele sõltumatusele ja stabiilsusele kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1701;

30. toetab Süüria usuliselt ja etniliselt mitmekesist ühiskonda, mis on kannatanud üle kümne aasta Iraani ja Venemaa poolt toetatud Assadi režiimi ja terrorirühmituste tõttu; toetab Süüria juhitud ja Süüria vastutusel toimuvat kaasavat poliitilist protsessi, mis hõlmab territoriaalset terviklikkust, üleminekuperioodi õigusemõistmist ja leppimist; nõuab tungivalt, et Süüria ametivõimud suurendaksid jõupingutusi, et kaasata kõik Süüria ühiskonna osad otsuste tegemisse, liikuda edasi Süüria demokraatlike jõududega sõlmitud lepingu rakendamisel riigi kirdeosas ning jätkuvalt hõlbustada usu- ja etniliste kogukondade vastu suunatud tegude kiiret, läbipaistvat ja sõltumatut uurimist, ning võtaksid kõik vajalikud meetmed usu- ja etniliste kogukondade vastu suunatud vägivalla mahasurumiseks ja karistamatuse vastu võitlemiseks; peab sellega seoses kahetsusväärseks usukogukondade, näiteks kristlaste jätkuvat tagakiusamist ja sundrännet ning diskrimineerimist ja rünnakuid nende vastu, ning kordab, et EL peab kaitsma Süüria rikkalikku mitmekultuurilist identiteeti; tunnistab tohutuid puudujääke rahalistes ja inimressurssides riigi ülesehitamiseks ning toetab ELi otsust tühistada valdkondlikud sanktsioonid kooskõlas USA ja Ühendkuningriigiga ning anda lisaks humanitaarabile märkimisväärset arenguabi, nagu teatati Süüriat käsitleva 2025. aasta Brüsseli konverentsi esimeses etapis; väljendab heameelt komisjoni presidendi Ursula von der Leyeni ja Euroopa Ülemkogu eesistuja António Costa 8. jaanuari 2026. aasta Süüria-visiidi üle,

mille eesmärk oli tugevdada poliitilisi sidemeid ja majanduslikku kaasatust; võtab rahuloluga teadmiseks Süüria ja Iisraeli vahel 6. jaanuaril 2026 sõlmitud kokkuleppe, millega luuakse spetsiaalne kommunikatsiooniüksus, et koordineerida sõjaliste pingete leevendamist;

31. väljendab sügavat muret jätkuvate lahingute pärast sellistes piirkondades nagu Aleppo ja Kirde-Süüria, mille tulemuseks on edasine ümberasustamine ja tsiviilelanikkonna hukkumine ning mis tekitab tõsise julgeolekuohu, eelkõige Süüria kirdeosas kinni peetud Daeshi võitlejate põgenemise tõttu; kutsub rahvusvahelist koalitsiooni, sealhulgas Ameerika Ühendriike, üles võtma viivitamata kõik vajalikud ja viivitamatud meetmed selle julgeolekuriski leevendamiseks;

32. kinnitab mitmepoolsete organisatsioonide, sealhulgas ÜRO, toimiva Maailma Kaubandusorganisatsiooni ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni ning piirkondlike foorumite keskset rolli konfliktide lahendamise ja ülemaailmse juhtimise hädavajalike platvormidena; hoiatab, et nn minilateraalsed vormid võivad ülemaailmseid norme üha enam killustada, ning nõuab, et EL tasakaalustaks tihedas koostöös sarnaselt meelestatud partneritega mitmepoolsuse laia ja kaasavat kontseptsiooni; kutsub komisjoni ja komisjoni asepresidenti ja kõrget esindajat üles võtma endale mitmepoolsete algatuste tegemisel üleilmset juhtrolli; kinnitab oma pühendumust ulatuslike reformide edendamisele, et tugevdada ÜRO rolli, tõhusust ja demokraatlikku esindatust;

33. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles vaatama läbi ELi suhted BRICS-riikide rühma ja selle partneritega ning töötama BRICS+-riikide suhtes välja eraldiseisva ELi poliitika; rõhutab, et BRICS+-riigid annavad Venemaale vahendeid riigi poliitiliseks isoleerimiseks mõeldud meetmetest kõrvalehoidmiseks ning võimaldavad Hiinal taristuprojektide rahastamise meetodite kaudu oma mõju veelgi laiendada;

34. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles edendama tihedas koostöös liikmesriikidega tõhusat ja tugevat demokraatlikku narratiivi, et võidelda autokraatliku surve vastu, mille eesmärk on takistada võimu kuritarvitamise kontrollimist, ahendada kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ja õõnestada inimõigusi; nõuab, et loodaks Euroopa demokraatia hindamine, mis võimaldab autoritaarsete suundumuste märke varakult avastada, ning poliitikavahendid, mis keskenduvad demokraatia toetamisele ja autoritaarsete narratiivide vastu võitlemisele, pidades eelkõige silmas USA Rahvusvahelise Arengu Ameti (USAID) operatsioonide kahetsusväärset lõpetamist; ergutab sellega seoses rohkem investeerima strateegilisse kommunikatsiooni ning võitlusse välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste vastu; on arvamusel, et ELi jõupingutused selle ohu vastu

võitlemisel peaksid tuginema juba olemasolevatele eksperditeadmistele, mis on välja töötatud Euroopa välisteenistuses, ning nõuab suuremat sidusust kehtivate ja tulevaste ELi määruste ja jõupingutuste vahel; nõuab täiendavate jõupingutuste tegemist, et võtta täielikult kasutusele Euroopa välisteenistuse väljatöötatud välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste vastane meetmekogum; on veendunud, et EL peaks digikeskkonna määrama selgelt oma tegevusvaldkonnaks ja tunnustama digidiplomaatiat strateegilise huvina;

35. mõistab teravalt hukka digiteenuste määruse[15] ja muude digivaldkonna õigusnormide eest vastutavate seadusandjate, eelkõige endise voliniku vastu suunatud sihipärased sanktsioonid;

36. ergutab reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda ähvardavate ohtude iga-aastast strateegilist läbivaatamist, mida koordineerib Euroopa välisteenistus ja millele järgnevad aktiivsed meetmed mitmepoolsete normide edasise õõnestamise vältimiseks;

Meie ühistel huvidel põhineva koostöö edendamine

37. kinnitab veel kord, et ELi välistegevus nõuab usaldusväärset väärtuspõhist kaasamist; rõhutab siiski, et tuginemine üksnes normatiivsele jõule ja põhimõtetele ei ole piisav; julgustab jõulisemalt püüdlema ELi strateegiliste eesmärkide poole, võimendades ühistel huvidel põhinevaid partnerlusi ja liite; rõhutab, et partnerluste ja liitude edukas võimendamine, sealhulgas pikas perspektiivis, peab põhinema partnerite võrdsetel tingimustel; rõhutab, et ELi toetus peaks sõltuma demokraatlike aluspõhimõtete ja õigusriigi austamisest; kinnitab sellega seoses veel kord, et ELi õigusaktide üle ei peeta läbirääkimisi kolmandate riikidega;

38. julgustab sellega seoses komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat otsima kohandatud poliitikat, mis vastab liikmesriikide ja partnerriikide ootustele ning millega saab saavutada kiiresti poliitilised kokkulepped, tehes ELi seeläbi usaldusväärseks strateegiliseks tugisambaks, eriti ajal, mil konfliktid sagenevad ja jõu kasutamine normaliseeritakse poliitiliste eesmärkide saavutamise vahendina;

39. rõhutab, et tugev Atlandi-ülene partnerlus Ameerika Ühendriikide ja Kanadaga NATO raames moodustab Euroopa julgeolekustruktuuri tuuma; väljendab sellega seoses muret asjaolu pärast, et USA uue riikliku julgeolekustrateegia teatavad elemendid ei suuda piisavalt käsitleda Venemaa põhjustatud ohtu, eelkõige Euroopa ja seega ka USA julgeolekule; peab lisaks kahetsusväärseks riikliku julgeolekustrateegia ekslikku hinnangut ELile kui poliitilisele

---

15 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

süsteemile, sealhulgas ELi liikmesriikides valitseva sisepoliitilise olukorra ebaadekvaatseid kirjeldusi; kinnitab veel kord Euroopa Parlamendi pikaajalist toetust ELi põhiväärtustele, milleks on demokraatia ja inimõigused; on seisukohal, et riiklik julgeolekustrateegia tugevdab veelgi Euroopa kohustust edendada oma strateegilist autonoomiat, vähendada sõltuvust ja mitmekesistada partnerlusi;

40. peab kahetsusväärseks USA presidendi 7. jaanuari 2026. aasta otsust loobuda koostööst märkimisväärse arvu rahvusvaheliste organisatsioonidega, sealhulgas paljude ÜRO organitega, neis osalemine peatada või lõpetada; väljendab tõsist muret asjaolu pärast, et selline samm võib kahjustada ÜRO süsteemi finantsilist jätkusuutlikkust, nõrgendada mitmepoolset koostööd ajal, mil see on kõige tähtsam, ning julgustada autoritaarseid ja revisionistlikke osalejaid, kes on ajalooliselt püüdnud ära kasutada olukordi, kus lääneriigid on astunud välja või eemaldunud rahvusvahelistest organisatsioonidest; julgustab USA administratsiooni oma otsust kaaluma ja kinnitama veel kord oma pühendumust ÜRO-le ja mitmepoolsele koostööle;

41. lükkab kindlalt tagasi kõik katsed kahjustada Taani Kuningriigi, sealhulgas Gröönimaa suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust; tuletab sellega seoses meelde, et Gröönimaa on Taani Kuningriigi omavalitsuslik osa ning tal on õigus oma majandusarengu, rahvusvaheliste partnerluste ja toorainepoliitika üle ise otsustada; kordab, et ainult Gröönimaa rahvas ise saab oma tuleviku üle otsustada; hoiatab samal ajal, et välised osalejad ei tohi seesuguseid poliitilisi protsesse ära kasutada ega mõjutada; rõhutab eelkõige Hiina strateegilist huvi Arktika vastu ja majandusliku mõjujõu kasutamist poliitilise mõju saavutamiseks; võtab teadmiseks asjaolu, et USA huvi on tingitud Arktika areneva strateegilise keskkonnaga seotud julgeolekuprobleemidest, kuid on veendunud, et 1951. aastal Taani Kuningriigi ja Ameerika Ühendriikide vahel sõlmitud kaitsekokkulepe pakub palju võimalusi USA kohaloleku suurendamiseks Gröönimaal; tuletab meelde, et Taani, sealhulgas Gröönimaa, on NATO liige ja on seetõttu täielikult kaetud alliansi kollektiivsete julgeolekutagatistega; väljendab heameelt seitsme Euroopa juhi 6. jaanuari 2026. aasta avalduse üle ja rõhutab, et Arktika julgeolekut on võimalik saavutada ainult ühiselt koos NATOga; kutsub komisjoni ja Euroopa Ülemkogu üles määrama kindlaks konkreetse toetuse Gröönimaale ja Taanile kooskõlas ELi põhimõtete, rahvusvahelise õiguse ja NATO hartaga;

42. peab kahetsusväärseks, et Ameerika Ühendriigid järgivad nüüd välispoliitikas tehingupõhisemat lähenemisviisi, mida iseloomustab väiksem pühendumus mitmepoolsusele ja Euroopa julgeolekule; rõhutab, kui oluline on, et EL võtaks oma haavatavusest õppust ja võtaks ELi tasandil asjakohaseid meetmeid, et vältida tulevikus olukorda, kus talle saab oma tahtmist peale suruda; peab olulisemaks kui kunagi varem jätkata koostööd USA kolleegidega föderaal- ja

osariigi tasandil, tagades pideva kooskõlastamise sellistes valdkondades nagu julgeolek, tehnoloogia ja majanduslik vastupanuvõime, näidates samal ajal üles ühtsust ja pühendumust ELi ühisele seisukohale; toetab täielikult koostöö süvendamist ELi ja USA õigusloojate Atlandi-ülese dialoogi raames ning korrapäraste ELi ja USA tippkohtumiste korraldamist, et anda tulevasele koostööle tipptasemel tõuge; nõuab, et süvendataks ELi ja USA vahelist julgeoleku- ja kaitsealast dialoogi, mille potentsiaal on endiselt ära kasutamata; tuletab meelde, et selleks, et toimida tugeva Atlandi-ülese partnerina, peab Euroopa tagama ise oma kaitse ja julgeoleku; kordab sellega seoses, et EL ja selle liikmesriigid peavad viivitamata täielikult rakendama strateegilise autonoomia ja kaitsevalmiduse kontseptsiooni ning tegema selleks kollektiivseid ja hästi koordineeritud investeeringuid vajalikku kaitsevõimesse; rõhutab tungivat vajadust, et EL ja selle liikmesriigid muutuksid julgeoleku, kaitse ja tehnoloogia valdkonnas usaldusväärsemaks ja sõltumatumaks, et tugevdada NATOs Euroopa sammast;

43. kinnitab oma täielikku ja vankumatut solidaarsust Gröönimaaga Taani Kuningriigi osana; mõistab hukka ühepoolsete kaubandusähvarduste ja majandusliku hirmutamise kasutamise Taani ja teiste ELi liikmesriikide vastu survestamise vormina, mis on vastuolus rahvusvahelise õiguse ja NATO liitlaste vahelise koostöö aluspõhimõtetega; hoiatab katsete eest kasutada Arktika julgeolekuprobleeme ära territoriaalse või poliitilise surve avaldamiseks, toetab täielikult Taani Kuningriigi, sealhulgas Gröönimaa seisukohta, et Gröönimaa ei ole müügiks; rõhutab, et Gröönimaad ei tohi kasutada Euroopa Liidu lõhestamise vahendina; kutsub liitu üles reageerima kindlalt, ühiselt ja otsustavalt ning seisma vastu mis tahes sellisele tegevusele;

44. väljendab heameelt 2025. aasta tippkohtumisel allkirjastatud ELi ja Kanada julgeoleku- ja kaitsepartnerluse üle, mis on esimene selline leping Ameerika partneriga; nõuab selle kiiret kasutuselevõttu, sealhulgas Kanada osalemist ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) missioonides ja operatsioonides; toetab läbirääkimisi direktiivi üle, mis võimaldaks Kanada üksustel osaleda ELi ühishangetes Euroopa julgeolekumeetmete rahastamisvahendi (SAFE) raames;

45. tunnustab tugevat ja konstruktiivset partnerlust Ühendkuningriigiga; väljendab heameelt Ühendkuningriigi ja ELi juhtide 19. mai 2025. aasta ühisavalduse üle, mis tehti pärast Ühendkuningriigi ja ELi 2025. aasta tippkohtumist, eelkõige ulatusliku julgeoleku- ja kaitsepartnerluse loomise üle; nõuab selle kiiret ja täielikku rakendamist, sealhulgas i) regulaarsete kaks korda aastas ministrite tasandil toimuvate strateegiliste välis- ja julgeolekudialoogide kaudu Ühendkuningriigi välis- ja kaitsesekretäride ning komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja vahel, et koordineerida kriisidele reageerimist ja viia kooskõlla strateegilised prioriteedid, ii) Ühendkuningriigi osalemise

kaudu ELi ÜJKP tsiviil- ja sõjalistes kriisiohjemissioonides, kui see on õiguslikult võimalik, iii) tõhustatud koostöö kaudu küberkerksuse, hübriidohtudega võitlemise, elutähtsa taristu kaitsmise ja ebaseadusliku rahastamise vastu võitlemise valdkonnas, iv) sanktsioonide jõustamise tõhustatud koordineerimise ja v) ühismeetmete kaudu Venemaa varilaevastiku vastu võitlemiseks, ning väljendab heameelt ühiselt võetud kohustuse üle tõhustada koostööd Lääne-Balkani piirkonnas, eelkõige selleks, et tagada Bosnia ja Hertsegoviina rahukokkuleppe kohase võimu jagamise põhimõtte järgimine; võtab teadmiseks poliitilise kokkuleppe ELi ja Ühendkuningriigi tulevase Gibraltariga seotud lepingu põhiaspektide kohta, millest osapooled teatasid 11. juunil 2025; ootab õigusakti tervikteksti avaldamist, et seda uurida;

46. tunnustab tihedaid suhteid ELi mittekuuluvate Lääne-Euroopa riikidega ja nende tihedat koostööd ELiga välistegevuse valdkonnas; väljendab sellega seoses heameelt läbirääkimiste lõpuleviimise üle ELi ja Šveitsi tulevasi suhteid käsitleva ulatusliku meetmepaketi teemal ning nende meetmete esialgse sektoripõhise rakendamise üle, mis on märkimisväärne verstapost juba niigi lähedaste suhete edendamisel ja süvendamisel; ergutab seda kiiresti ratifitseerima; rõhutab kaitse- ja julgeolekualase partnerluse tähtsust Norraga ning rõhutab tugevamate suhete edendamise tähtsust Norraga, pidades silmas riigi otsustavat rolli ELi energiajulgeoleku tagamisel; nõuab tõhustatud koostööd energiaalase vastupanuvõime ja energiavarustuse mitmekesistamise valdkonnas, mis on peamised vahendid liidu strateegilise autonoomia edendamiseks; tunneb heameelt üldsuse kasvava toetuse üle ELiga ühinemisele Islandil ja Islandi ametivõimude väljendatud kavatsuse üle korraldada 2027. aastaks referendum ELiga ühinemisläbirääkimiste taasalustamiseks; nõuab senikaua ennetavat koostööd Islandi valitsusega, et süvendada kaitse- ja julgeolekukoostööd ning edendada ELi liikmelisusest saadavat kasu; nõuab ELi ning Andorra ja San Marino vahelise assotsieerimislepingu kiiret ratifitseerimist;

47. rõhutab Lääne-Balkani riikide strateegilist tähtsust ning toetab usaldusväärset poliitilist ja julgeolekualast koostööd nende riikide tulemuspõhisel teel ELiga integreerumise suunas; rõhutab, et Lääne-Balkani riikide, Ukraina ja Moldova tulevik on kooskõlas nende rahva püüdlustega ELis; mõistab hukka Venemaa sekkumise ELi kandidaatriikide, eelkõige Moldova demokraatlikesse protsessidesse; võtab teadmiseks 28. detsembril 2025 Kosovos toimunud parlamendivalimiste tulemused; nõuab Kosovo uue assamblee ja valitsuse kiiret moodustamist, et tegeleda hädavajalike ELi käsitlevate reformidega, muu hulgas uue Lääne-Balkani majanduskasvu kavaga, ning täita Kosovo ja Serbia suhete normaliseerimisega seotud kohustusi; väljendab heameelt Kosovot käsitlevate ELi meetmete osalise tühistamise üle; kordab, et ELi ühinemisläbirääkimised Serbiaga peaksid edenema üksnes mõõdetavate ja kestlike edusammude alusel põhiküsimuste teemavaldkonnas, sealhulgas täielik kooskõla ELi ühise välis- ja

julgeolekupoliitikaga, eelkõige Venemaa-vastaste sanktsioonidega; väljendab heameelt ELi ja tema Lääne-Balkani partnerite vahelise ühise välis- ja julgeolekupoliitika dialoogi eduka taasalustamise üle ning rõhutab nende partnerluste tähtsust rahu ja julgeoleku jaoks; tuletab meelde, et ELi laienemine kujutab endast geostrateegilist investeeringut piirkondlikku julgeolekusse ja stabiilsusesse, mis nõuab nii liidu kui ka kandidaatriikide pühendumist, ning nõuab sellega seoses, et EL muudaks laienemisprotsessi piirkonna kodanikele prognoositavamaks ja poliitiliselt nähtavamaks; usub, et sel eesmärgil peab EL säilitama laienemise hoogu ning pakkuma kandidaatriikidele piisavat tehnilist ja rahalist abi ning järjepidevat poliitilist tuge nende teel täisliikmeks saamise poole; rõhutab siiski vajadust veelgi parandada õigusriigi põhimõtete järgimist ja tagada, et kogu ELi poolt läbirääkijariikidele antav rahastus oleks täielikult kooskõlas ELi enda strateegiliste eesmärkide ja huvidega; rõhutab samal ajal, et edusammud ELiga ühinemise suunas põhinevad saavutustel ning sõltuvad rahvusvahelise õiguse ja ELi *acquis*` täielikust austamisest, samuti nende vastavusse viimisest ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga, sealhulgas sanktsioonide ja ELi viisapoliitika järgimisest; tuletab meelde, et laienemisprotsess peaks toimuma paralleelselt institutsiooniliste ja otsustusreformidega, mille eesmärk on kaitsta liidu integratsioonisuutlikkust; nõuab tungivalt, et ELi kandidaatriigid toetaksid aktiivselt rahvusvahelisi kohtuid ja õigusemõistmise mehhanisme ning teeksid nendega koostööd, et tagada, et need saaksid teha oma tööd korralikult ning kogu maailmas toime pandud sõjakuritegude, inimsusvastaste kuritegude, genotsiidi ja agressioonikuritegude eest süüdistusi esitada ja nende eest vastutusele võtta;

48. rõhutab, et ÜVJP ja ÜJKP üks peamisi prioriteete seoses idapartnerlusriikidega peab olema nende suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse kindel toetamine rahvusvaheliselt tunnustatud piirides; kutsub Venemaa Föderatsiooni üles viima kõik oma väed välja Moldova Vabariigi Transnistria piirkonnast, Gruusia Abhaasia ja Tshinvali piirkonnast / Lõuna-Osseetiast ning Ukraina ebaseaduslikult okupeeritud osadest, järgides täielikult rahvusvahelist õigust ja ÜRO põhikirja;

49. kordab, et toetab Euroopa poliitilist ühendust kui platvormi Euroopa partneritega arutelu ja dialoogi pidamiseks ja koostööks välispoliitika- ja julgeolekuprobleemide valdkonnas, et tugevdada Euroopas julgeolekut ja stabiilsust ning püüelda ühistel huvidel põhineva poliitilise ja julgeolekukoostöö poole; nõuab, et Euroopa Parlament oleks kindlalt kaasatud selle ühenduse tegevusulatuse ja tulevase töö täpsustamisse; rõhutab, et selle formaadi edaspidiseks eduks ja sidususeks on vajalik demokraatlike väärtuste ja põhimõtete teataval tasemel kooskõlastamine; kordab, et Euroopa poliitiline ühendus ei tohi mingil juhul kujuneda laienemisprotsessis osalevate riikide ELiga ühinemise edasilükkamise ettekäändeks;

50. rõhutab, et Türgi strateegiline roll NATO liikmena ja tema koostöö ELiga, eelkõige ELi kriisiohjemissioonide ja -operatsioonide toetamine, on Euroopa stabiilsuse ja julgeoleku jaoks tähtis; on veendunud, et oluline on arendada Türgiga koostööl põhinevaid ja vastastikku kasulikke suhteid järkjärgulisel, proportsionaalsel ja tagasipööratava viisil, järgides rangeid tingimusi õigusriigi põhimõtte, põhiõiguste, rahvusvahelise õiguse ja heanaaberlike suhete kohta; peab sellega seoses kahetsusväärseks, et Türgi vaidlustab jätkuvalt ELi liikmesriigi suveräänsust, ning rõhutab tõsiasja, et Türgi ei tee piisavalt pingutusi oma poliitika ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga vastavusse viimiseks; kordab oma seisukohta, et Türgi ja Liibüa vaheline vastastikuse mõistmise memorandum merealade jurisdiktsiooni piiritlemise kohta Vahemerel rikub kolmandate riikide suveräänseid õigusi, ei ole kooskõlas ÜRO mereõiguse konventsiooniga ega saa tekitada kolmandatele riikidele õiguslikke tagajärgi; tuletab sellega seoses meelde, et Türgi ja Liibüa on allkirjastanud ja võtnud kasutusele vastastikuse mõistmise memorandumid laiaulatusliku julgeoleku- ja sõjalise koostöö ning merealade piiritlemise kohta; mõistab lisaks hukka asjaolu, et Türgi keeldub Hamasi terroriorganisatsiooniks määratlemast; rõhutab vastuolu Türgi BRICS+ kandidatuuri ning ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika vahel; kutsub Türgit üles täielikult järgima ELi Venemaa-vastaseid sanktsioone; väljendab lisaks muret põhivabaduste olukorra ja demokraatia taandarengu pärast Türgis; nõuab tungivalt opositsiooniliider Ekrem İmamoğlu, Selahattin Demirtaşi, Osman Kavala ja kõigi teiste poliitiliste kinnipeetavate viivitamatut vabastamist ning nõuab poliitilise opositsiooni, ajakirjanike ja kodanikuühiskonna esindajate pideva ründamise ja kohtuliku ahistamise lõpetamist; avaldab toetust Armeenia ja Türgi suhete normaliseerimisele leppimise, heanaaberlike suhete, piirkondliku stabiilsuse ja julgeoleku ning sotsiaal-majandusliku arengu huvides ning väljendab heameelt seni tehtud edusammude üle;

51. väljendab sügavat muret selle pärast, et Türgi jätkab sõjaähvardust Kreeka vastu, ning mõistab hukka Küprose Vabariigi territooriumi ühe osa ebaseadusliku okupeerimise Türgi relvajõudude poolt; peab kahetsusväärseks, et Türgi ei ole täitnud ELi ees võetud kohustusi, mis tulenevad 2005. aasta oktoobri läbirääkimisraamistikust; tuletab meelde, et Kopenhaageni kriteeriumide täielik täitmine ja suhete normaliseerimine kõigi ELi liikmesriikide, sealhulgas Küprose Vabariigiga, on ühinemisprotsessi vajalik osa; on seisukohal, et eespool kirjeldatu tõttu ei saa Türgi ELiga ühinemise protsessi praeguses olukorras jätkata;

52. nõuab, et ÜROs kokku lepitud raamistikus alustataks kiirelt uuesti Küprose probleemi lahendamiseks peetavaid läbirääkimisi, ning hoiatab tungivalt ühepoolsete sammude eest, mis ei sobi kokku rahumeelse lahendusega; nõuab, et austataks puhvertsooni staatust ja ÜRO rahuvalvejõudude mandaati Küprosel; juhib tähelepanu asjaolule, et komisjon nimetas Johannes Hahni Küprose erisaadikuks,

mis rõhutab ELi pühendumust saavutada kokkulepitud alusel terviklik lahendus ja valmisolekut aidata kaasa lahenduse leidmise protsessile ÜRO raamistikus;

53. märgib, et idapartnerlus on jõudnud uude geopoliitilisse etappi, kus osa partnereid on ühinemise teel, teised püüavad teha kohandatud koostööd ja Venemaa agressioon lõhub varasemat piirkondliku tasakaalu; arvestades, et EL peab seetõttu uuesti määratlema idapartnerluse strateegilise eesmärgi, sidudes selle vastupanuvõime, demokraatliku ümberkujundamise ja julgeolekuga; tunnustab Euronesti parlamentaarset assambleed idapartnerluse parlamentaarse mõõtmena; kutsub nõukogu, Euroopa välisteenistust ja komisjoni üles integreerima Euronesti parlamentaarse assamblee arutelud poliitika kavandamisse;

54. väljendab heameelt ELi pikaajalise strateegilise lähenemisviisi üle seoses Musta mere ja selle ühendatust käsitleva tegevuskavaga, mis on piirkondliku jõukuse nurgakivi, sest ühendab Euroopat Lõuna-Kaukaasia ja Kesk-Aasiaga; nõuab strateegia kiiret ja tõhusat rakendamist tihedas koostöös partnerriikidega, pidades silmas, et ELi tegevuses selles piirkonnas peab kesksele kohale jääma inimõiguste ja õigusriigi põhimõtte edendamine; rõhutab, et strateegiliselt tähtis on peamiste taristuprojektide lõpuleviimine kooskõlas laiendatud üleeuroopaliste võrkudega; rõhutab sellega seoses Euronesti parlamentaarse assamblee rolli;

55. rõhutab Lõuna-Kaukaasia strateegilist tähtsust ja nõuab tungivalt, et EL töötaks piirkonnaga suhtlemiseks välja pikaajalise visiooni;

56. mõistab hukka erakonna Gruusia Unistus autoritaarsed suundumused ja kaldumise Venemaa huvide poole, hoolimata Abhaasia ja Lõuna-Osseetia pikaajalisest okupeerimisest Venemaa poolt; väljendab vastuseisu parlamendivalimiste tunnustamisele ja peab Gruusiat erakonna Gruusia Unistus ebaseadusliku režiimi poolt hõivatud riigiks; nõuab tungivalt, et Gruusia parlament tunnistaks kehtetuks „välismõju“ ja „pereväärtuste“ seadused; nõuab, et viivitamata lõpetataks poliitilise opositsiooni, kodanikuühiskonna ja sõltumatu meedia poliitiliselt motiveeritud tagakiusamine ning tingimusteta vabastataks kõik poliitvangid; nõuab tungivalt, et EL reageeriks lõpuks asjakohaselt ja otsustavalt sellele demokraatlikule kriisile kandidaatriigis, kasutades kõiki olemasolevaid vahendeid, ning kordab taas nõudmist, et EL ja selle liikmesriigid kehtestaksid sihipärased sanktsioonid Gruusia Unistuse juhtide ja ametnike suhtes, kes vastutavad demokraatia allakäigu ja poliitilist pluralismi ähvardavate ohtude eest, ning isikute suhtes, kes propageerivad Venemaa toetatud narratiive ja jõu kasutamist poliitilistes protsessides; nõuab tungivalt, et Gruusia pöörduks oma rahva selget valikut järgides tagasi Euroopa kursile; tuletab meelde, et samal ajal peaks Gruusia kohandama oma poliitika ÜVJPga, sealhulgas järgima Venemaa-vastaseid sanktsioone;

57. toetab Armeenia ja Aserbaidžaani vahel 2025. aasta augustis sõlmitud rahulepingut ning nõuab, et seda rakendataks heas usus, täielikult austades Armeenia territoriaalset terviklikkust, ning et sellega kaasnev rahuleping vormistataks ja ratifitseeritaks, alustades sellest, et Aserbaidžaan lahkub aladelt, mida ta Armeenias okupeerib; nõuab, et EL jääks Armeenia ja Aserbaidžaani kahepoolsete suhete edasise normaliseerimisega konstruktiivselt seotuks; kordab oma üleskutset, et Aserbaidžaani ametivõimud viivitamata ja tingimusteta vabastaksid kõik 23 Armeenia pantvangi, kes võeti kinni Mägi-Karabahhi piirkonna vastu suunatud rünnaku käigus; kordab oma nõudmist, et Aserbaidžaani vägede poolt Mägi-Karabahhis toime pandud kuritarvitusi sõltumatult uuritaks, ning kutsub Aserbaidžaani ametivõime üles võimaldama Armeenia elanikkonna turvalist tagasipöördumist Mägi-Karabahhi, alustama nendega tõeliselt terviklikku ja läbipaistvat dialoogi ning andma kindlad tagatised nende õiguste kaitseks; nõuab Armeenia territoriaalse terviklikkuse austamist ning toetab üleminekuperioodi õigusemõistmist ja kestlikke tagasipöördumisprotsesse; peab kahetsusväärseks inimõiguste ja põhivabaduste olukorra edasist halvenemist Aserbaidžaanis;

58. väljendab heameelt positiivse hoo üle ELi ja Armeenia kahepoolsetes suhetes, mida Jerevani ametivõimud tugevalt toetavad; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles aktiivselt toetama Armeenia soovi teha ELiga tihedamat koostööd; väljendab kindlat toetust Euroopa Liidu Armeenia missiooni (EUMA) tegevusele ja rõhutab selle olulist rolli; kutsub EUMAt üles jätkama kohapeal muutuva julgeolekuolukorra tähelepanelikku jälgimist, andma Euroopa Parlamendile läbipaistvalt aru ja aitama aktiivselt kaasa konfliktide lahendamise püüetele; väljendab heameelt EUMA mandaadi pikendamise ja selle koosseisu suurendamise üle; kutsub nõukogu, Euroopa välisteenistust ja komisjoni üles uurima muid võimalusi Armeenia toetamiseks, eelkõige (kuid mitte ainult) demokraatia vastupanuvõime valdkonnas;

59. väljendab muret Venemaa ja Hiina surve pärast Kesk-Aasias ning rõhutab tungivat vajadust suurendada ELi poliitilist ja majanduslikku kohalolekut piirkonnas; rõõmustab 2025. aasta aprillis toimunud esimese ELi ja Kesk-Aasia tippkohtumise tulemuste üle, muu hulgas seoses väljavaatega inimõiguste olukorra paranemisele piirkonnas; tõstab esile asjaolu, et Kesk-Aasia riigid kõhklevad Venemaa agressioonisõda toetamast, arvestades sõja mõju sellele piirkonnale; kutsub Kesk-Aasia riikide, eriti Kasahstani, Kõrgõzstani ja Usbekistani ametivõime üles tihedale koostööle ELi ja eelkõige tema sanktsioonide saadikuga; rõhutab ELi huvi tihendada Kesk-Aasia riikidega majandussuhteid, tugevdada poliitilisi sidemeid ja suurendada energiataristu valdkonna koostööd, osaliselt selleks, et lahendada Venemaa ja Valgevene vastastest sanktsioonidest kõrvalehoidmise probleemi; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid jätkaksid poliitiliste ja majandusreformide ning kestliku arengu edendamist ning toetaksid õigusriiki, demokraatiat, head

valitsemistava ja inimõiguste austamist;

60. rõhutab, et ELi Pärsia lahe strateegiat on vaja tulemuslikult rakendada kohandatud strateegilise partnerluse teel Pärsia lahe koostöönõukogu ja iga Pärsia lahe riigiga; rõhutab, et tõhustatud koostöös tuleks esikohale seada ränne, digiüleminek, teadusuuringud ja uuendustegevus, rohepööre, energia, julgeolek ja terrorismivastane võitlus; väljendab heameelt esimese ELi ja Pärsia lahe koostöönõukogu tippkohtumise eduka lõpuleviimise üle, mis on pöördeline hetk ulatusliku partnerluse edendamisel ülemaailmse ja piirkondliku julgeoleku ja heaolu nimel; väljendab heameelt Pärsia lahe riikide kasvava diplomaatilise rolli üle rahvusvahelisele stabiilsusele ja konfliktide lahendamisele kaasaaitamisel;

61. taunib asjaolu, et 30 aastat pärast nn Barcelona protsessi käivitamist ei ole ikka veel suudetud luua Vahemere lõunanaabruse riikidega ühist heaolu, stabiilsuse ja vabaduse ala; tunnistab Vahemere piirkonna riikidega peetava tõhustatud dialoogi strateegilist tähtsust inimõiguste olukorra parandamisel ja demokraatlike standardite tugevdamisel, kuid arvestades ka nende rolli liidu energiavarustuse mitmekesistamisel ning päritolu- või transiidiriikidest lähtuvate rändevoogude haldamisel; kiidab heaks uue Vahemere piirkonna leppe kui tervikliku raamistiku, mis aitab muuta piirkonna turvalisemaks, stabiilsemaks ja jõukamaks; rõhutab, kui olulised on pidev osalus, sihipärased investeeringud ja tehniline abi, et lahendada ühiseid probleeme, nagu ränne, kliimamuutused ja julgeolekuohud; rõhutab rolli, mida Vahemere Liit võib täita Euroopa ja Vahemere ranniku riikide koostööprogrammide tugevdamise foorumina;

62. mõistab hukka Iraani destabiliseeriva rolli Lähis-Idas, eriti tema sõjalise toetuse mitmesugustele valitsusvälistele osalejatele, nagu Hamas ja Hezbollah, aga ka huuthid, kuna see kahjustab piirkondlikku julgeolekut; kordab oma üleskutset nõukogule, tunnistada islami revolutsiooniline kaardivägi liidu terroriorganisatsiooniks ja laiendada ELi sanktsioone kõigile selle liikmetele ning kõigile isikutele, kes vastutavad inimõiguste raskete rikkumiste eest Iraanis; väljendab vankumatut solidaarsust Iraani rahvaga nende jätkuval pürgimisel põhiõiguste ja -vabaduste poole; mõistab hukka Iraani julgeolekujõudude süstemaatilise ja ebaproportsionaalse jõu kasutamise rahumeelsete meeleavaldajate vastu, mis on toonud kaasa inimohvreid ja raskeid vigastusi; mõistab hukka Iraani režiimi katsed meeleavaldusi piirata, katkestades kogu riigis internetiühenduse ja telefonivõrgud; kutsub Iraani ametivõime üles lõpetama viivitamata vägivalla kasutamine rahumeelsete kogunemiste vastu ning austama täielikult õigust väljendus- ja rahumeelse kogunemise vabadusele; on kindlalt vastu Iraani pantvangidiplomaatiale ja nõuab, et kõik Iraanis kinni peetavad Euroopa kodanikud vabastataks ja neil lubataks riigist lahkuda; väljendab sügavat muret Iraani igasuguse usutava tsiviilõigustuse piire ületava tuumaprogrammi edenemise pärast; rõhutab, et

Teherani režiim on selgelt tagasi lükanud ühise laiaulatusliku tegevuskava taaselustamise ja keeldunud koostööst oma käimasolevas vaidluses Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuriga; kahetseb asjaolu, et praegu puudub strateegia, kuidas veenda Iraani hoiduma sõjalise tuumavõimsuse suurendamisest, samuti puudub tegevuskava juhuks, kui Iraan ületab tuumakünnise; kutsub asepresidenti ja kõrget esindajat üles esitama Iraani kohta muudetud strateegiat, kus võetaks arvesse kõiki võimalikke sündmusi; toetab kõigi varem tühistatud ÜRO ja ELi tuumavaldkonna sanktsioonide ja piirangute taaskehtestamist Iraani suhtes, kuna Iraan ei ole täitnud ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast tulenevaid kohustusi, ning nõuab viivitamatut ja otsustavat tegutsemist, et seista vastu Iraani rahva jõulisele, süstemaatilisele ja jõhkrale represseerimisele režiimi poolt, mis hõlmab massilisi meelevaldseid kinnipidamisi, piinamist ja poliitiliste teisitimõtlejate hukkamist; mõistab kõige karmimalt hukka režiimi uue ja eskaleeruva vägivallakampaania meeleavaldajate vastu, mille tulemusel on tapetud tuhandeid meeleavaldajaid, kasutades seejuures tahtlikult lahinglaskemoona, viies läbi riiklikult sanktsioneeritud hukkamisi ning vastutades rahvusvahelise õiguse kohaselt inimsusvastaste kuritegudega võrdsete üleastumiste eest, ning asjaolu, et režiim ei taga oma elanikkonnale väärikust, vabadust ja õigust elada vabas ja demokraatlikus riigis, rikkudes sellega nende põhivabadusi;

63. mõistab karmilt hukka huuthide destabiliseerivad rünnakud Punast merd ületavate kauba- ja sõjalaevade vastu; rõhutab, et need rünnakud on põhjustanud märkimisväärseid häireid ülemaailmses kaubanduses, kuna laevandusettevõtjad on sunnitud suunama suure osa Punase mere liiklusest ümber Aafrika lõunatipu; nõuab kollektiivset tegutsemist ning ergutab ELi aktiivsemale osavõtule ja rahvusvahelisele koostööle; nõuab tungivalt jätkuvat tegutsemist, et tagada meresõiduvabadus ühel maailma kõige kriitilisemal veeteel; nõuab, et need ebaseaduslikud rünnakud viivitamata lõpetataks;

64. rõhutab, kui tähtis on ELi jätkuv ja tugevam toetus Afganistani rahvale, eelkõige naistele ja tütarlastele ning kõigile, kelle õigusi Taliban pidevalt rikub; nõuab, et suhted Talibaniga alluksid ka edaspidi rangetele tingimustele, lähtudes nõukogu kehtestatud viiest kriteeriumist ja ÜRO eriraportööri soovitustest;

65. kordab, et rahumeelne, stabiilne ja reeglipõhine India ja Vaikse ookeani piirkond on ELi elulistes huvides, ja seda mitte ainult piirkondliku julgeoleku seisukohast, vaid ka ülemaailmsete kaubateede ja meresõiduvabaduse kaitsmiseks ning majanduslikule survestamisele vastupanu võime tagamiseks; tunneb muret selle pärast, et suurenev võimukonkurents piirkonnas, eelkõige Ameerika Ühendriikide ja Hiina vahel, seab üha enam piiranguid ELi suutlikkusele järgida oma tegevuskava mitmepoolsuse ja koostööl põhinevate lahenduste edendamiseks piirkonnas; juhib siinjuures tähelepanu asjaolule, et geopoliitiliste pingete tõttu Venemaaga on Aasia-Euroopa kohtumine endiselt pausil; julgustab sel eesmärgil

välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika tihedamale koordineerimisele sarnaselt meelestatud partneritega, eelkõige Austraalia, Uus-Meremaa, Lõuna-Korea, Jaapani, Taiwani ja Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEANi) riikidega; kinnitab veel kord, et Taiwani väin kuulub rahvusvahelistesse vetesse, ning toetab Euroopa demokraatlike riikide ja nende sarnaselt meelestatud partnerite õigust meresõiduvabadusele, rõhutades, et rahu ja stabiilsus Taiwani väinas on ülemaailmse julgeoleku ja heaolu huvides hädavajalikud;

66. tuletab sellega seoses meelde ELi strateegilist partnerlust Jaapaniga, mis peaks olema eeskujuks kui viljakas kahepoolne suhe, mis võimaldab tulemuslikku poliitikakujundamist mitmepoolsetel foorumitel; väljendab heameelt ELi-Jaapani strateegilise partnerluse lepingu jõustumise üle 1. jaanuaril 2025 kõrvuti kehtiva majanduspartnerluslepinguga ning julgustab rakendama strateegilise partnerluse lepingu sätteid tõhustatud koostöö kohta julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas, sealhulgas korrapärase Jaapani-ELi julgeoleku- ja kaitsedialoogi alustamine, koostöö tööstusega seotud kaitseküsimustes, vastastikuse kaitsealgatustes osalemise kaalumine ja jätkuv töö infoturbe lepingu sõlmimiseks; rõõmustab koostöö tugevdamise üle valdkondades nagu meresõidu- ja küberturvalisus, kosmos ja massihävitusrelvade leviku tõkestamine, samuti konkreetse ühistegevuse üle digipartnerluse ja energiadialoogi raames;

67. tunnistab Korea Vabariigi strateegilist tähtsust ELi peamise demokraatliku partnerina Ida-Aasias, kellega liit on loonud laiaulatusliku partnerluse, mis hõlmab poliitilist dialoogi, kaubandust ja julgeolekukoostööd; tuletab meelde, et ELi ja Lõuna-Korea vabakaubandusleping, mis on esimene omataoline Aasia partneriga, on märkimisväärselt süvendanud majandusintegratsiooni, kusjuures jätkuv koostöö laieneb massihävitusrelvade leviku tõkestamisele, küberjulgeolekule, terrorismivastasele võitlusele ja kriisiohjamisele; rõhutab Lõuna-Korea keskset rolli piirkondlikus stabiilsuses, eelkõige Korea poolsaare julgeolekuprobleemide lahendamisel, ning nõuab tugevdatud koordineerimist mitmepoolsetel foorumitel, et säilitada rahu, hoida ära provokatsioone ja edendada tuumarelvavabaks piirkonnaks muutmist; väljendab sellega seoses heameelt julgeoleku- ja kaitsepartnerluse loomise üle; rõhutab, et partnerlus loob struktureeritud raamistiku dialoogiks ja koostööks kõigis julgeoleku- ja kaitseküsimustes, kaasa arvatud iga-aastased ministrite tasandi strateegilised dialoogid; toetab püüdlust süvendada praktilist koostööd sellistes valdkondades nagu meresõidu turvalisus, tuginedes ühisoperatsioonidele, kaasa arvatud Atalanta, ja uurides uusi tegevusvõimalusi ELi koordineeritud merelise kohaloleku algatuse raames; rõhutab lõpetuseks, et selle julgeoleku- ja kaitsepartnerluse institutsionaliseerimine kindlustab Lõuna-Korea kui ELi ühe olulisema India ja Vaikse ookeani piirkonna partneri positsiooni ning loob tugeva aluse pikaajalistele ühismeetmetele ühiste geopoliitiliste probleemide lahendamiseks;

68. rõhutab, kui oluline on süvendada sidemeid pikaajalise partneri Uus-Meremaaga, kellel on liiduga tugev poliitiline, kultuuriline ja normatiivne ühtivus; juhib tähelepanu sellele, et Uus-Meremaa on ilmutanud järjepidevat algatuslikkust mitmepoolses diplomaatias, tuumadesarmeerimises ja kliimameetmetes, mis teeb temast hädavajaliku liitlase ühiste ülemaailmsete eesmärkide edendamisel; väljendab heameelt ELi ja Uus-Meremaa vabakaubanduslepingu sõlmimise üle, mis on majanduskoostöö tugevdamisel oluline saavutus, ning võtab ühtlasi teadmiseks võimaluse laiendada ühistööd julgeoleku ja ühenduvuse valdkonnas;

69. rõhutab, kui tähtis on tugevdada strateegilist koostööd Austraaliaga, kes on sarnaselt meelestatud partner ning jagab ELi pühendumust demokraatiale, inimõigustele, rahvusvahelisele õigusele ja reeglitel põhinevale maailmakorrale; rõhutab, et Austraalia geograafiline asukoht ja aktiivne roll piirkondlikus julgeolekus teevad temast keskse osaleja India ja Vaikse ookeani piirkonnas stabiilsuse tagamisel; peab sellega seoses tervitatavaks Euroopa Ülemkogu eesistuja António Costa, Euroopa Komisjoni presidendi Ursula von der Leyeni ja Austraalia peaministri Anthony Albanese teadaannet Albertas toimunud G7 juhtide tippkohtumisel, et alustatakse läbirääkimisi julgeoleku- ja kaitsepartnerluse üle; rõhutab, et see algatus kajastab Euroopa ning India ja Vaikse ookeani piirkonna julgeoleku vastastikuse seotuse kasvavat tunnustamist ning annab võimaluse laiendada ühismeetmeid ülemaailmsete julgeolekuprobleemide lahendamiseks; rõhutab, et need läbirääkimised koos uuendatud kohustusega sõlmida Austraalia ja ELi vabakaubandusleping annavad tunnistust kahepoolsete suhete hoogsast edenemisest, mis ei tugevda mitte üksnes majanduslikke ja tehnoloogilisi sidemeid, vaid ka ühist vastupanuvõimet ja strateegilist usaldust;

70. juhib tähelepanu Okeaania riikide ja piirkondlike organisatsioonide, nende seas Vaikse ookeani saarte foorumi suurenenud poliitilisele ja geostrateegilisele tähtsusele; tuletab meelde, et kuigi Vaikse ookeani piirkonna riigid kuuluvad ülemaailmsetest probleemidest ja geopoliitilisest survest enim mõjutatute hulka, on neil juhtiv roll mitmepoolsuse edendamisel ja nad on ka edaspidi reeglitel põhineva rahvusvahelise korra peamised partnerid; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid suurendaksid oma diplomaatilist tegevust piirkonnas, võimaluse korral tihedas koostöös Austraalia ja Uus-Meremaaga;

71. on seisukohal, et ELi ja Hiina suhetel on meie tulevase majandusliku jõukuse ja rahvusvahelise julgeoleku seisukohast otsustav tähtsus; on sellega seoses seisukohal, et Hiina kiirenev militariseerimine, tema kasvav sõjaline kohalolek ja agressiivne käitumine Lõuna-Hiina merel ning põhjendamatud sõjalised provokatsioonid naabrite vastu, samuti tema sõjaline ja poliitiline partnerlus Venemaa, Põhja-Korea ja Iraaniga on 21. sajandi peamine geopoliitiline probleem; väljendab muret Hiina välispoliitika võimaliku nihke pärast jõuliselt enesekehtestamiselt avalikule agressiivsusele;

72. taunib Venemaa ja Hiina piiranguteta partnerlust, eelkõige uuendatud kohustust tugevdada oma sõjalisi sidemeid ja seeläbi jätkata Venemaa sõjamasina toetamist, sealhulgas kahesuguse kasutusega materjalide ekspordi kaudu;

73. tuletab meelde, et EL jääb kindlaks ühe Hiina poliitikale, mis on üks ELi ja Hiina suhete põhimõtetest; mõistab hukka Hiina hirmutamisaktsioonid ning rahu ja stabiilsuse ohustamise Taiwani väinas ja seda ümbritsevates rahvusvahelistes vetes, sealhulgas ulatuslikud õhu- ja meremanöövrid, nagu „Justice Mission 2025“ ja 2025. aasta aprillis toimunud õppus „Strait Thunder-2025A“, mis ohustavad stabiilsust selles piirkonnas; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid tagaksid selgete ja järjepidevate märguannetega, et jätkuvad katsed praegust olukorda Taiwani väinas ühepoolselt muuta, eelkõige jõu või sunniga, on vastuvõetamatud ja lähevad kalliks maksma; rõhutab, et Taiwan on ELi peamine demokraatlik partner India ja Vaikse ookeani piirkonnas, ning nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid teeksid Taiwaniga tihedamat koostööd, et majandus-, kaubandus- ja investeerimissidemeid veelgi tugevdada; nõuab lisaks, et EL ja Taiwani partnerid vahetaksid korrapäraselt teavet asjakohastes julgeolekuküsimustes; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid toetaksid Taiwani sisulist osalemist mitmepoolsetes organisatsioonides nagu Maailma Terviseorganisatsioon, Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon; tuletab meelde, et valges raamatus „Euroopa kaitsevalmidus 2030“ väljendatakse muret selle pärast, et Hiina suurendab Taiwani survestamist poliitiliste, majanduslike, sõjaliste, küber- ja kognitiivsete meetmete abil; rõhutab, et Hiina territoriaalsetel nõuetel Taiwani vastu puudub rahvusvahelises õiguses alus, et kumbki pool ei allu teisele ja ainult Taiwani demokraatlikult valitud valitsus saab Taiwani rahvast rahvusvahelisel areenil esindada; taunib ÜRO resolutsiooni 2758 pidevat moonutatud tõlgendamist Hiina RV poolt ja tema püüdu takistada Taiwani osalemist mitmepoolsetes organisatsioonides;

74. mõistab hukka valitsuse juhitud sunnitöösüsteemi ja jätkuvad inimõiguste rikkumised, eelkõige uiguuride süstemaatilise represseerimise Xinjiangi provintsis; täheldab murega etniliste vähemuste jõulist mahasurumist Tiibetis, Hongkongis ja Macaus ning Hiina teisitimõtlejate riikidevahelist represseerimist; kutsub Hiinat üles järgima kõiki Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni kohustuslikke konventsioone;

75. kordab, et mõistab teravalt hukka selle, et Hiina rikub oma rahvusvahelisi kohustusi, samuti Hiina ja Suurbritannia ning Hiina ja Portugali ühisdeklaratsioone, põhimõtet „üks riik, kaks süsteemi“ ja Hongkongi põhiseadust; kutsub Hiinat üles austama Hongkongi autonoomiat ja seda tagama ning ratifitseerima kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti; kutsub komisjoni ja nõukogu üles vaatama läbi Hongkongi majandus- ja kaubandusbüroo staatuse Brüsselis ning Hongkongi ja Macau autonoomse staatuse, võttes

arvesse riikliku julgeoleku seadust ja seda, et Hiina Rahvavabariik on rikkunud oma rahvusvahelisi kohustusi; tunneb muret selle pärast, et Hongkong on aidanud Venemaal kehtivatest sanktsioonidest kõrvale hoida ja hankida relvade tootmiseks kriitilise tähtsusega komponente; mõistab lisaks hukka repressioonid erihalduspiirkonna autonoomia ja opositsioonitegelaste, sealhulgas kodanikuühiskonna liikmete ja nende pereliikmete vastu; kutsub Euroopa välisteenistust üles tähelepanelikult jälgima poliitvangide kohtuprotsesse Hongkongis ja nõudma kõigi poliitvangide vabastamist;

76. väljendab muret Hiina ettevõtete üha suurema sisenemise pärast ELi majandusse, sealhulgas sellistes strateegilistes sektorites nagu akude tootmine; rõhutab tungivat vajadust jätkata riskide vähendamise poliitikat, vähendades elutähtsate sektorite majanduslikku sõltuvust kooskõlas ELi majandusjulgeoleku strateegiaga; rõhutab, et selline sõltuvus piirab Euroopa välispoliitilist tegutsemisvõimet ja suurendab tema vastuvõtlikkust poliitilisele ja majanduslikule survele; nõuab seetõttu tulemuslikke riskide vähendamise meetmeid, tarneahelate mitmekesistamist ja uute partnerluste loomist;

77. rõhutab, et EL peab edendama põhimõttekindlat dialoogi ja vastastikku kasulikku koostööd Hiinaga, et lahendada arvukaid ülemaailmseid probleeme mitmepoolsusest ja kliimamuutustest kuni ülemaailmse tervishoiu ja rahvusvahelise arenguni; rõhutab eespool toodut arvesse võttes, et EL peab vastu võtma mitmemõõtmelise strateegia, kus on ühendatud põhimõtteline diplomaatia, mille eesmärk on kaitsta rahvusvahelist õigust, ja majanduslik kaasatus, mis kaitseb võrdseid tingimusi ja seega kindlustab ELi huve ning milleks on vaja vähendada Hiinaga seotud riske; kinnitab, et Hiina käsitamine samaaegselt partneri, majandusliku konkurendi ja süsteemse rivaalina on endiselt kasulik analüütiline raamistik, kuid rõhutab, et pikaajalise strateegilise suunitlusena ei ole see piisav; nõuab liikmesriikide struktureeritud arutelu ELi ja Hiina suhete tuleviku üle, et määrata kindlaks liidu strateegilised eesmärgid; rõhutab, et ainult ELi ja Hiina suhete pikaajalise visiooni väljatöötamine võimaldab liidul kujundada järjepideva, usaldusväärse ja tõhusa poliitika, ning kutsub komisjoni ja nõukogu üles esitama sellekohaseid ettepanekuid;

78. märgib, et geopoliitilised probleemid on suurendanud ELi ja India ühiseid huve; toetab ELi ja India tippkohtumist uue strateegilise tegevuskava käivitamiseks; väljendab heameelt 2025. aasta juunis algatatud välis- ja julgeolekupoliitika teemalise strateegilise dialoogi üle ning ergutab looma ELi ja India julgeoleku- ja kaitsepartnerlust, sealhulgas korrapäraselt korraldama ühiseid mereväeõppusi India ookeanil ning operatiivkoostööd India ja ELi mereväe missioonide vahel; rõhutab eesmärki sõlmida 2026. aastaks Indiaga salastatud teabe kaitse leping; rõhutab strateegilist võimalust vähendada India sõltuvust Venemaa relvaimpordist, toetades kaitsetööstuse koostööd ja tehnosiiret Euroopa partneritega, ning kutsub Indiat üles võtma

selge seisukoha Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja vastu ja tugevdama mõjusaid meetmeid, et ennetada ELi sanktsioonidest kõrvalehoidmist; väljendab heameelt India – Lähis-Ida – Euroopa majanduskoridori üle ning rõhutab, et see projekt võib hoogustada Euroopa ja India kaubavahetust; julgustab ELi ja Indiat suurendama strateegia „Global Gateway“ raames investeeringuid, tuginedes praegusele 15 miljardi euro suurusele Euroopa tiimi programmile ning rakendades prioriteetseid projekte taastuvenergia, kestliku transpordi, digitaristu ja terviseturbe valdkonnas; nõuab ELi ja India ettevõtlusfoorumi loomist, et tihendada erasektori koostööd ja tagada algatuste kasutuselevõtt turul; toetab ELi ja India innovatsioonikeskuste ja idufirmapartnerluste loomist, et edendada koostööd pooljuhtide, tehisintellekti ja saastevaba vesiniku valdkonnas, sealhulgas ühiseid teadusuuringuid programmi „Euroopa horisont“ raames; kordab, kui olulised on iga-aastased tippkohtumised, korrapärased ministrite dialoogid ja parlamendi kaasamine, et tagada järelevalve ja ühiste kohustuste täitmine; kutsub India valitsust üles parandama naiste ja vähemuste õiguste kaitset;

79. väljendab heameelt 17. juulil 2025 Brüsselis toimunud ELi ja Pakistani kümnenda poliitilise dialoogi üle ning rõhutab, kui oluline on täielikult rakendada strateegilist tegevuskava kui raamistikku koostöö tõhustamiseks poliitilistes, majandus-, julgeoleku- ja arenguküsimustes; kutsub komisjoni ja komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles tuginema GSP+ raamistiku ning ulatusliku rände- ja liikuvusdialoogi raames tehtud edusammudele; julgustab jätkama koostööd rände ning terrorismi- ja uimastivastase võitluse valdkonnas;

80. väljendab toetust ja poolehoidu demokraatiameelsetele liikumistele Lõuna-Aasias, eelkõige Bangladeshis, Sri Lankal ja Nepalis, ning rõhutab, et poliitilised juhid peavad neile elanikkonna demokraatlikele püüdlustele vastama konkreetsete reformide ja edusammudega; tuletab meelde ELi pikaajalist toetust demokraatiale ja kodanikuühiskonnale Lõuna-Aasias ning rõhutab, et EL peaks püüdlema tihedama partnerluse poole kõigi piirkonna riikidega, et pakkuda alternatiivset koostöömudelit Hiina omale, kes suurendab oma kohalolekut piirkonnas;

81. mõistab teravalt hukka Myanmari sõjaväehunta 28. detsembril 2025 korraldatud fiktiivsed üldvalimised, millel puudub demokraatlik legitiimsus ja mis toimusid süsteemse hirmutamise, vägivalla ja survestamise keskkonnas; rõhutab, et opositsioonierakondade sunniviisiline laialisaatmine ja poliitiliste juhtide jätkuv kinnipidamine Myanmaris muudab valimisprotsessi õigustühiseks; lükkab tagasi hunta katsed kasutada neid võltsitud küsitlusi rahvusvahelise tunnustuse taotlemiseks; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja liikmesriike üles suurendama sihipäraste sanktsioonide abil survet sõjaväelisele režiimile ning toetama jätkuvalt Myanmari

rahva demokraatlikke püüdlusi ja nende jõupingutusi tõeliseks ja kaasavaks üleminekuks tsiviilvalitsusele;

82. nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja liikmesriigid keskenduksid tugevamate kahepoolsete partnerluste arendamisele sarnaselt meelestatud demokraatlike riikidega Aafrikas, tuginedes võrdsusele, austusele, vastastikusele kasule ja põhimõttele „rohkema eest rohkem“, järgides samal ajal inimõiguste ja demokraatia universaalseid väärtusi; rõhutab, et nii EL kui ka Aafrika seisavad silmitsi samade ülemaailmsete probleemidega; rõhutab vajadust tugevdada ELi ja Aafrika suhteid ning väljendab heameelt ELi ja Aafrika Liidu seitsmenda tippkohtumise ühisdeklaratsiooni üle[16]; rõhutab, kui tähtis on institutsionaliseerida tulevaste ELi ja Aafrika Liidu tippkohtumiste parlamentaarne mõõde kui selle raamistiku lahutamatu osa, et tagada kodanike esindatus, avalik järelevalve ning demokraatlik panus partnerluse aruteludesse ja tulemustesse; juhib veel kord tähelepanu lisaväärtusele, mida Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsioon võib pakkuda, ning väljendab heameelt koostöö tihendamise üle organisatsiooni riikidega hiljutise Samoa lepingu[17] kaudu; nõuab, et loodaks spetsiaalne ELi ja Aafrika industrialiseerimispakt Aafrika Liidu, ELi ja piirkondlike arengupankade ühise egiidi all, et kaasata avaliku ja erasektori kapital, millega tagataks, et Aafrika ei ole mitte üksnes tooraine allikas, vaid töötlemise, tootmise ja innovatsiooni keskus;

83. on endiselt sügavalt mures jätkuva vägivalla, poliitilise ebastabiilsuse ja humanitaarkriiside pärast mitmes Aafrika piirkonnas; on eriti mures jätkuva vägivalla ja ebakindluse pärast Kongo Demokraatliku Vabariigi idaosas, peamiselt Põhja-Kivus ja Ituri provintsis; nõuab, et EL toetaks aktiivselt ja koordineeritult rahuprotsessi elluviimist, keskendudes kaasatuse ja naiste osalemise, humanitaarabi kättesaadavuse ja tsiviilelanike kaitse suurendamisele; nõuab tungivalt, et komisjon ja nõukogu peataksid viivitamata ELi ja Rwanda vastastikuse mõistmise memorandumi kestlike toorainete väärtusahelate kohta, kuni Rwanda lõpetab oma sekkumise;

84. väljendab tõsist muret Sudaani laastava konflikti pärast, mis on põhjustanud massiliselt tsiviilohvreid, sundrännet ja ulatuslikke inimõiguste rikkumisi; mõistab teravalt hukka kõik sõjakuriteod ja inimõiguste rikkumised ning nõuab takistamatut juurdepääsu humanitaarabile, täielikku vastutust, kõigi relvaembargode täitmise tagamist ja sihipäraseid sanktsioone kõigi nende hirmutegude

---

16 Aafrika Liidu ja Euroopa Liidu 7. tippkohtumise ühisdeklaratsioon, 25. november 2025.

17 Ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni liikmete vaheline partnerlusleping (ELT L, 2023/2862, 28.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2023/2862/oj).

toimepanijate vastu;

85. võtab murega teadmiseks hiljutised valimisprobleemid mõnes Aafrika mandri osas, sealhulgas Tansaanias, Kamerunis ja Côte d'Ivoire'is, ning tunnustab sellele järgnenud üldsuse osalemist ja meeleavaldusi; julgustab kõiki teada antud valimisprobleeme läbipaistvalt ja põhjalikult läbi vaatama ning kutsub asjaomaseid ametivõime üles kaitsma inimeste väljendatud tahet ja kõigi poliitiliste osalejate õigusi; rõhutab sellega seoses, kui oluline on tagada, et poliitiline osalemine ja opositsioonitegevus saaksid toimuda vabalt ja põhjendamatute piiranguteta;

86. peab kahetsusväärseks demokraatia allakäiku ja sõjaväeliste riigipöörete sagenemist, eelkõige Sahelis, näiteks Nigeris, Burkina Fasos ja Malis, kuna need kõik ohustavad piirkondlikku stabiilsust; mõistab hukka välisjõudude järjest sagedasemad katsed õõnestada riigi suveräänsust ja õhutada Euroopa-vastaseid narratiive palgasõdurite rühmituste kasutamise ja sihipäraste desinformatsioonikampaaniate kaudu, kusjuures olukorda teravdab veelgi Venemaa ja Hiina tegevus piirkonnas; tuletab meelde, et sellel on otsene mõju Euroopa julgeolekule ja heaolule, ning rõhutab seetõttu tungivat vajadust tugevdada ELi positiivset panust rahusse, julgeolekusse ja arengusse; rõhutab vajadust kasutada strateegia „Global Gateway" algatust peamise vahendina positiivsete partnerluste pakkumiseks näiteks taristu, tervishoiu ja digiülemineku valdkonnas, aidates sellega parandada kohaliku elanikkonna elu ja seista vastu autoritaarsete jõudude kasvavale mõjule Aafrikas; nõuab, et EL investeeriks heasse valitsemistavasse, suutlikkuse suurendamisse ja partnerlusse, mille eesmärk on vältida riigi kokkuvarisemist, rände ülekandumist ja salakaubandust ning võidelda terrorismi vastu;

87. tuletab meelde islamiterrorismist tulenevat ohtu Aafrikas, eelkõige usukogukondadele, sealhulgas kristlastele, ning võtab teadmiseks tõhustatud terrorismivastase koostöö Ameerika Ühendriikide ja Nigeeria vahel, sealhulgas hiljutised meetmed Islamiriigiga seotud rühmituste vastu; hoiatab välise sõjalise tegevuse soovimatute tagajärgede eest, sealhulgas äärmuslike narratiivide õhutamise ohu, välissekkumise tajumise ja kohalike probleemide eest, mis võivad kahjustada stabiilsust ja konfliktide lahendamist; rõhutab, et EL ja Ameerika Ühendriigid peaksid suurendama ühiseid jõupingutusi, et toetada valitsemise ja julgeolekualast suutlikkust, ennetada radikaliseerumist, võidelda terrorismi vastu ja kaitsta usukogukondi;

88. rõhutab, et ELi, Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna riigid on sarnaselt meelestatud ning jagavad väärtusi, keeli, ajalugu, kultuuri ja religiooni, mis peaks tegema neist praeguses geopoliitilises kontekstis loomulikud partnerid; märgib, et ELi tegevus piirkonnas on viimastel aastakümnetel vähenenud ning tekkinud tühikut täidab nüüd Hiina ja Venemaa kasvav mõju; nõuab tungivalt, et komisjon ja komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika

kõrge esindaja tagaksid, et partnerluses Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonnaga liigutaks sõnadelt tegudele ning esitataks tegevuskava, mis tugevdab mõlema piirkonna suutlikkust tegutseda kahtluse alla seatud maailmakorra tingimustes; väljendab heameelt 2025. aasta novembris Santa Marta tippkohtumisel vastu võetud ühisdeklaratsiooni[18] üle; rõhutab, et see uuendatud tegevuskava peab vastama kodanike püüdlustele, edendades kaasavat majanduskasvu, kaotades ebavõrdsusest tingitud lõhed ja toetades piirkondlikku integratsiooni, näiteks tagades, et strateegia „Global Gateway“ toob läbipaistvate investeeringute kaudu kohalikele kogukondadele käegakatsutavat kasu; tuletab meelde, et ELi usaldusväärsus partnerina sõltub sellise koostöömudeli pakkumisest, mis vastandub selgelt teiste ülemaailmsete osalejate ekspluateerivale lähenemisviisile ja hargmaiste ettevõtete jätkusuutmatutele äritavadele; nõuab tungivalt, et komisjon ja komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tugevdaksid piirkonnas ELi geopoliitilise mõju suurendamise vaimus suhteid ja tõhustaksid rahvusvahelist tegevust, et reageerida autoritaarsete režiimide esilekerkimisele; väljendab sellega seoses heameelt hiljutise ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse tippkohtumise üle; nõuab kahe piirkonna koostöö olulist suurendamist organiseeritud kuritegevuse, eelkõige uimastikaubanduse vastases võitluses;

89. on sügavalt mures autoritaarsete režiimide taktika pärast Kuubas ja Nicaraguas, eelkõige opositsioonitegelaste mahasurumise, sõltumatu meedia piiramise ja kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahendamise pärast; juhib eelkõige tähelepanu Nicaragua katoliku kiriku vastastele repressioonidele; kutsub kõiki Ladina-Ameerika riike ja rahvusvahelist üldsust üles vältima konflikte ja tegema koostööd, et avaldada neile režiimidele diplomaatilist survet; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja komisjoni üles kasutama eranditult kõiki vajalikke olemasolevaid vahendeid, et tagada nende riikidega sõlmitud koostöölepingute demokraatlike ja inimõiguste klauslite järgimine, mis hõlmab nende läbivaatamist, eelkõige seoses Kuubaga, kes on ka Moskva ja Minski režiimi lähedane partner ning pakub neile poliitilist toetust ja õõnestab Euroopa julgeolekut, hõlbustades muu hulgas sadade Kuuba palgasõdurite osalemist Venemaa agressioonis Ukraina vastu; rõhutab, et sellised režiimid ei tohi saada edaspidi kasu ELiga tehtavast privilegeeritud koostööst, näiteks poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu alusel; väljendab sügavat muret demokraatlike põhimõtete õõnestamise ja põhiseaduslikest kaitsemeetmetest tahtliku kõrvalehoidmise pärast El Salvadoris, eelkõige seoses kohtusüsteemi sõltumatuse puudumise ja valitsuse tegevuse läbipaistmatusega, ülemäärase jõu kasutamisega, põhjendamatu militariseerimisega ning kogunemis- ja

---

18 CELACi ja ELi 2025. aasta tippkohtumise ühisdeklaratsioon, Santa Marta, Colombia, 9. november 2025.

ajakirjandusvabaduse üha suurema piiramisega;

90. juhib tähelepanu Euroopa Parlamendi ja nõukogu varem vastu võetud seisukohtadele Venezuela poliitilise kriisi kohta; tuletab meelde, et EL on järjekindlalt märkinud, et Nicolás Madurol puudub demokraatlikult valitud presidendi legitiimsus ja seepärast pole teda sellisena tunnustatud; loodab, et hiljutised arengud loovad Venezuela rahvale ja kodanikuühiskonnale võimalusi demokraatia edendamiseks; rõhutab siiski, et poliitiliste muutuste toimumise viis on äärmiselt oluline, ning märgib suure murega, et USA ühepoolne sõjaline tegevus väljaspool mitmepoolseid seaduslikke raamistikke tõstatab rahvusvahelise õiguse kontekstis olulisi küsimusi ning võib õõnestada tõelise, kaasava ja rahumeelse demokraatiale ülemineku legitiimsust ja jätkusuutlikkust; rõhutab, et igal juhul tuleb järgida rahvusvahelise õiguse ja ÜRO põhikirja põhimõtteid, sealhulgas suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse austamist ning jõu kasutamise keeldu, märkides, et sellega seoses on eriline vastutus ÜRO Julgeolekunõukogu alalistel liikmetel; toetab kiiret, rahumeelset ja Venezuela juhitud üleminekut demokraatiale, et riiki stabiliseerida ja võimaldada pagendatud elanikkonnal tagasi pöörduda; väljendab heameelt selle üle, et algust on tehtud poliitvangide vabastamisega, mis on positiivne märk; tuletab meelde, et neid on ebainimlikes ja julmades tingimustes ebaõiglaselt kinni peetud; nõuab, et kõik poliitvangid ja teised meelevaldselt kinni peetud isikud tingimusteta vabastataks; rõhutab, et võitlus rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse ja uimastikaubanduse vastu, mis kujutavad endast märkimisväärseid julgeolekuprobleeme, on ka ELi prioriteet, kuid rõhutab, et nende probleemidega tuleb tegeleda pideva koostöö kaudu, järgides täielikult rahvusvahelist õigust; rõhutab, et Venezuela uus demokraatlikult valitud valitsus peaks kasutama Venezuela naftat ja loodusvarasid hästi hallatud viisil, mis toob kasu Venezuela rahvale ja päästab nad vaesusest ning edendab riigi kestlikku arengut;

91. rõhutab, et Venezuela rahvas peab vabadel ja õiglastel valimistel ise oma tuleviku üle otsustama;

92. väljendab heameelt president Trumpi ja president Petro ning president Trumpi ja president Sheinbaumi vahel toimunud positiivsete telefonikõnede üle, mis on samm konstruktiivse ja diplomaatilise koostöö suunas;

93. rõhutab Arktika suurenenud geostrateegilist tähtsust ning kordab vajadust ELi sidusa ja ajakohase Arktika-poliitika järele; väljendab kasvavat muret Venemaa suureneva sõjalise kohaloleku pärast Arktikas ning meresõiduvabaduse ebaseadusliku piiramise pärast Põhja-mereteel; märgib kasvava rahulolematusega Hiina suurt huvi Arktika vastu ja rõhutab, et EL peab sellele asjakohaselt reageerima; rõhutab, et Arktika peab jääma rahu, stabiilsuse ja konstruktiivse koostöö alaks; rõhutab vajadust tugevdada piirkondlikku dialoogi ja koordineerimist meie Arktika partneritega, sealhulgas Norra,

Ameerika Ühendriikide ja Kanadaga, et tagada julgeolek, kestlik majandusareng ning vastupanuvõime geopoliitilistele ja kliimaga seotud probleemidele; rõhutab, kui oluline on lõimida Arktika kliimamuutuste prognoosid ELi välis- ja julgeolekupoliitika ning elanikkonnakaitse planeerimisse; nõuab ELi Arktika küsimuste erisaadiku volituste ja vahendite suurendamist, et paremini koordineerida poliitikat, jälgida muutusi ja teha koostööd Arktika partneritega; nõuab, et ELi ja liikmesriikide tegevus Arktika piirkonnas aitaks kaasa piirkonna põlisrahvaste heaolule ja õigustele ega kahjustaks neid, nagu on sätestatud 1996. aasta Ottawa deklaratsioonis; väljendab heameelt Gröönimaa valitsuse mis võimaliku algatuse üle tugevdada oma poliitilisi, institutsioonilisi ja majandussidemeid ELiga; nõuab 2023. aastal allkirjastatud ELi ja Gröönimaa vastastikuse mõistmise memorandumi rakendamist, et veelgi tugevdada võrdset ja vastastikku kasulikku partnerlust; rõhutab, et seda koostööd tuleks toetada märkimisväärsete ELi investeeringutega kestlikesse taristuprojektidesse toorainete väärtusahelas, samuti muudes sektorites, nagu haridus, et luua pikaajalist lisaväärtust nii ELi kui ka Gröönimaa jaoks, toetades samal ajal Gröönimaa enda prioriteete, majandusarengut ja rahva heaolu;

94. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles tihendama struktureeritud koostööd piirkondlike organisatsioonidega, sealhulgas Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni, Aafrika Liidu, Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse ning Pärsia lahe koostöönõukoguga, et töötada välja kaasav piirkondlik julgeolekustruktuur ja koordineerida mitmepoolseid poliitikameetmeid, näiteks:

    a) valdkonnaülesed partnerlussidemed terviseturbe valdkonnas;

    b) ühised mitmekesistamismeetmed ja vastupidavad väärtusahelad usaldusväärsete partneritega;

    c) tõhustatud koostöö rände haldamisel, inimõiguste ja inimväärikuse austamisel ja varjupaigaõiguse kaitsmisel;

    d) tõhustatud koostöö, et tegeleda kliimamuutuste mõjuga rahule ja julgeolekule; rõhutab, et kliimamuutused on üks ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika olulisemaid probleeme; nõuab, et EL käsitaks kliimakaitset ja kliimadiplomaatiat oma välispoliitika tähtsa osana;

    e) ülemaailmsete pingutuste kiire elavdamine 17 kestliku arengu eesmärgi saavutamiseks 2030. aastaks;

    f) naiste õiguste kaitsmine kogu maailmas, eriti kuna praegu täheldame ülemaailmseid tagasilööke soolisele võrdõiguslikkusele;

    g) ÜRO, eelkõige Rahvusvahelise Kohtu, ja kõigi teiste

rahvusvaheliste organisatsioonide ühine toetamine, sest need organisatsioonid on olulised reeglitel põhineva rahvusvahelise korra säilitamiseks;

Mitteläbiräägitavate seisukohtade määratlemine, mida me käsitame puutumatuna

95. kordab, et EL juhindub oma välistegevuses ELi lepingu artiklis 2, artikli 3 lõikes 5 ja artiklis 21 sätestatud väärtustest ja põhimõtetest, millest on juhindunud ELi enda loomine, arendamine ja laienemine;

96. tuletab meelde, et ELi usaldusväärsus sõltub tema suutlikkusest sidusalt tegutseda, eelkõige seoses liidu esindamisega välissuhetes, ning suutlikkusest tegutseda otsustavalt oma kodanike ja huvide kaitseks; rõhutab, et otsustava tegutsemise künnis tuleks järjepidevalt teatavaks teha ja see peab hõlmama ühemõttelisi vastuseid rasketele inimõiguste rikkumistele, süstemaatilistele repressioonidele, sealhulgas parlamendiliikmete ja poliitilise opositsiooni vastu, ning tõsisele korruptsioonile ja kleptokraatiale; toetab kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi (nn Magnitski tüüpi sanktsioonirežiim) laiendamist, et see hõlmaks süsteemseid repressioone ja korruptsiooni; rõhutab, et korruptsioon võimaldab ja süvendab inimõiguste rikkumisi ja kuritarvitusi ning demokraatlike põhimõtete ja õigusriigi õõnestamist; nõuab, et EL töötaks välja USA välismaiste korruptiivsete tavade seadusega samaväärsed õigusaktid;

97. julgustab tihedamat koordineerimist G7 ja teiste demokraatlike partnerite, sealhulgas G20 raames, et ühtlustada reageerimist ülemaailmsete normide rikkumistele;

98. rõhutab, kui oluline on tagada, et ELi ühine välis- ja julgeolekupoliitika juhinduks põhimõtetest, mis toetavad soolist võrdõiguslikkust ning naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava; nõuab tungivalt, et need jääksid ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika aluspõhimõteteks; nõuab tungivalt, et Euroopa välisteenistus ja komisjon säilitaksid ELi juhtrolli naiste õiguste edendamisel kogu maailmas, rakendades põhjalikult ja ulatuslikult soolise võrdõiguslikkuse kolmandat tegevuskava; väljendab tõsist muret tugevneva tagasilöögi pärast soolisele võrdõiguslikkusele ning naiste ja LGBTIQ+-inimeste õigustele maailma eri paigus;

99. nõuab lapsi arvestavat lähenemisviisi ELi välis- ja julgeolekupoliitikas ning rõhutab vajadust tugevdada Aafrika Liidu, ELi ja ÜRO koordineerimist, et kaitsta sõjast, sundrändest ja/või humanitaarkriisidest mõjutatud lapsi ja noorukeid;

100. nõuab tungivalt, et pööratakse rohkem tähelepanu kõigi vähemuste, sealhulgas usuvähemuste, näiteks kristlaste tagakiusamisele; mõistab teravalt hukka usuvähemuste vastu suunatud vägivalla ning väljendab solidaarsust ohvrite ja nende perekondadega; kordab, et usu- ja veendumusvabadus on muudest põhiõigustest lahutamatu ja

seda tuleks edendada vastastikku tugevdaval viisil; nõuab usu-, veendumus- ja südametunnistusevabaduse ning mitmekesisuse kaitse lõimimist ELi välistegevusse; kutsub seetõttu komisjoni üles uuesti looma usu- ja veendumusvabaduse edendamisega väljaspool ELi tegeleva ELi erisaadiku ametikoha;

101. rõhutab vajadust toetada kogu maailmas väljendusvabaduse kaitset, sealhulgas internetis, ning meedia mitmekesisuse ja väärtuspõhise ajakirjanduse, eelkõige uuriva ajakirjanduse kaitset;

102. kutsub Euroopa välisteenistust ja komisjoni üles töötama välja selged ja läbipaistvad võrdlusalused, et hinnata ELi sanktsioonide tulemuslikkust ja üldist mõju, ning teavitama sellega seoses korrapäraselt Euroopa Parlamenti; rõhutab vajadust tugevdada sanktsioonide täitmise tagamist ning kordab, kui oluline on teavitada nii ELi kodanikke kui ka partnerriike sanktsioonide eesmärgist ja mõjust, et säilitada üldsuse usaldus ja rahvusvaheline usaldusväärsus; tuletab meelde, et ELi välistegevuse tulemuslikkuse ja usaldusväärsuse tagamiseks on tähtis, et piiravaid meetmeid kohaldatakse sidusalt ja ühtselt kõigis liikmesriikides;

103. rõhutab, et tähtis on kriisidele aegsasti ja koordineeritult reageerida, ning toonitab, et tõhus kriisijuhtimine ei sõltu üksnes planeerimisest või narratiividest, vaid pigem kiirest otsustamisest, ressursside kiirest kasutuselevõtust ja suutlikkusest muutuva olukorraga kohaneda;

104. tunnistab, et ühehäälsuse nõue sunnib liikmesriike tegema väsimatult tööd kompromissi ja ühtsuse saavutamiseks, mis on ELi poliitilise mõjujõu peamine hoob ülemaailmsel areenil; juhib siiski tähelepanu sellele, et ühtsuse ideaali ja ühehäälsuse märkimisväärsete kulude tasakaalustamist tuleks hoolikalt hinnata;

105. peab kahetsusväärseks, et praktikas on üksikud liikmesriigid mõnikord kasutanud oma vetoõigust kokkulepete lahjendamiseks, otsuste edasilükkamiseks või ühise poliitika takistamiseks; peab kahetsusväärseks, et võimalust kiirete, tõhusate ja tulemuslike välis-, julgeoleku- ja kaitsemeetmete võtmiseks, mis on muu hulgas ette nähtud Euroopa Liidu lepingu üleminekuklauslitega, ei ole kunagi kasutatud;

106. kordab oma nõudmist, et nõukogu läheks ÜVJP valdkondades, mis ei ole sõjalise või kaitsepoliitilise tähendusega, järk-järgult üle kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamisele, eelkõige seoses liidu sanktsioonirežiimiga; võtab teadmiseks mõne liikmesriigi mure seoses nende välis- ja julgeolekupoliitilise mõju tajutava vähenemisega ELi tasandil; tuletab meelde, et komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale on tema missioonikirja kohaselt ülesandeks tehtud kasutada aluslepingu sätteid, mis võimaldavad ÜVJP valdkonnas kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamist, ning ootab seetõttu, et

komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja alustaks sel eesmärgil liikmesriikidega konstruktiivset dialoogi; ergutab täielikult kasutama praegu kehtivaid võimalusi selles valdkonnas otsustavust suurendada, ning kutsub liikmesriike üles kasutama ELi lepingu artikli 31 lõike 1 kohast konstruktiivset hääletamisest hoidumist rohkem ja läbipaistvamalt juhtudel, kus nad ei saa otsust heaks kiita, kuid ei soovi blokeerida liidu kollektiivset tegevust; rõhutab, et see lähenemisviis suurendab ELi suutlikkust rahvusvahelistele kriisidele kiiresti ja sidusalt reageerida, austades samal ajal riikide suveräänsust, ning et see näitab, et ÜVJP suurem tulemuslikkus on saavutatav juba ilma aluslepingut muutmata; tunnistab, et liikumine kvalifitseeritud häälteenamust nõudva hääletuse kohaldamise suunas saab toimuda üksnes järk-järgult, tuginedes Euroopa strateegilise kultuuri kujundamisele;

ELi välistegevuse mõju suurendamine

107. peab kahetsusväärseks, et tihti jääb ELi ülemaailmne nähtavus ja poliitiline mõju tema kaubanduslikust, finants- ja diplomaatilisest mõjust väiksemaks; peab kahetsusväärseks, et selline nähtavuse puudumine on kohati tingitud selguse puudumisest ELi välisesindatuses; rõhutab vajadust määrata seoses ELi välistegevuse ja -esindatusega selgelt kindlaks komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, komisjoni presidendi ja Euroopa Ülemkogu eesistuja pädevus, et ELi hääl oleks ühtne ja tema partnerid tajuksid seda sellisena; kutsub komisjoni üles tugevdama välissuhetes koordineeritust Euroopa välisteenistusega, tagades muu hulgas Euroopa välisteenistust käsitleva otsuse[19] artikli 3 lõike 2 ja artikli 9 täieliku järgimise, kusjuures see otsus võib vajada ajakohastamist;

108. kutsub nõukogu ja komisjoni üles rääkima ühel häälel; märgib, et ÜVJP valdkonnas on võimalik teha teatavaid edusamme, kasutades kehtivate aluslepingute sätteid, näiteks üleminekuklauslit; rõhutab, et aluslepingutes tuleks konkreetselt ette näha võimalus luua Euroopa kaitsekoostöö liit ning et asepresidenti ja kõrget esindajat tuleks toetada tema püüdlustes saada rahvusvahelistel foorumitel Euroopa Liidu peamiseks välisesindajaks;

109. tunnustab Euroopa Liidu Diplomaatilise Akadeemia püüdeid aidata kaasa ELi diplomaatilise korpuse ja kultuuri loomisele; nõuab, et akadeemiasse kaasataks Euroopa kodanikud, kes ei ole üksnes liikmesriikide diplomaadid; rõhutab, et tähtis on tagada, et akadeemiale eraldatakse piisavalt ressursse, sealhulgas personali;

110. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles kiiresti esitama ettepanekud

---

19 Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine (ELT L 201, 3.8.2010, lk 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj).

ELi välistegevuse tulevase tegevusstruktuuri kohta ning võtma selleks täielikult arvesse parlamendi 15. märtsi 2023. aasta soovitust[20], mis käsitleb Euroopa välisteenistuse tegevuse ülevaadet ja ELi positsiooni tugevdamist maailmas;

111. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles esitama sidusa strateegilise kommunikatsioonistrateegia, milles rõhutatakse ELi välistegevuse eeliseid ja mis toetab ELi eesmärke, tõkestades samal ajal kolmandate riikide korraldatud desinformatsioonikampaaniaid; julgustab Euroopa välisteenistust tugevdama ELi poliitilist kohalolekut liidu partnerriikides ja muutma liidu välistegevuse nende riikide publikule kättesaadavamaks, sealhulgas mitmekeelsete kampaaniate, kultuuridiplomaatia ning kohalike sidusrühmade ja meedia kaasamise kaudu; toetab teabevahetuse kui tulemuskriteeriumi lisamist Euroopa välisteenistuse programmitöösse; rõhutab, et see strateegia peaks suurendama ka liidu rahastatavate projektide nähtavust selge märgistusega, mis sisaldab sõnu „Euroopa Liit“ ja ELi lippu, eelkõige kandidaatriikides, et takistada katseid õõnestada ELi algatusi;

112. pooldab ELi silmapaistvamat kohalolekut ülemaailmsetel tippkohtumistel, piirkondlikel foorumitel ja konfliktide vahendamise platvormidel mitte ainult liikmesriikide kaudu, vaid ka nähtava ELi lipu all;

113. nõuab ELi ja liikmesriikide diplomaatiliste teenistuste suuremat lähenemist, et parandada liikmesriikide ja ELi sõnumite koostoimet kooskõlas Euroopa tiimi lähenemisviisiga;

114. rõhutab, et eelarvepiirangud kujutavad endast suurt takistust ELi välistegevuse nähtavuse ja mõju suurendamisele; rõhutab, et ilma selge geograafilise ja temaatilise prioriseerimiseta on oht, et piiratud ressursid jagatakse liiga hõredalt laiali, nii et need ei avalda strateegilist mõju; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles tõelisele prioriteetide väljaselgitamisele, et teha kindlaks, kus ELi välistegevus saab anda suurimat poliitilist ja strateegilist kasu; tuletab sellega seoses meelde, et komisjon peab suutma tagada, et rahalised vahendid toovad tõepoolest kasu kavandatud saajale ja neid ei kuritarvitata;

115. nõuab, et Euroopa välisteenistust – nii selle peakorterit kui ka ELi delegatsioone – tugevdataks asjakohaste rahaliste vahendite ja personaliga, et EL saaks paremini valmistuda praegusteks ja esilekerkivateks ülemaailmseteks probleemideks; nõuab, et Euroopa

---

20 Euroopa Parlamendi 15. märtsi 2023. aasta soovitus nõukogule ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb Euroopa välisteenistuse tegevuse ülevaadet ja ELi positsiooni tugevdamist maailmas (ELT C, C/2023/410, 23.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/410/oj).

välisteenistus saaks valida ja värvata oma alalisi ELi diplomaatilisi töötajaid, sealhulgas neid, kes on lõpetanud Euroopa Liidu Diplomaatilise Akadeemia, ning tagada õiglasema soolise ja geograafilise tasakaalu liikmesriikide vahel Euroopa välisteenistuse kõigil tasanditel;

116. rõhutab algatuse „Global Gateway“ strateegilist potentsiaali toimida mitte ainult investeerimisplatvormina, vaid ka ELi kohaloleku ja nähtavuse tugevdamise vahendina kogu maailmas; väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon on pidanud Global Gateway projektide rakendamist esmatähtsaks; on mures teadete pärast, et mitut Global Gateway projekti rakendavad Hiina ettevõtted, millega rikutakse otseselt algatuse eesmärki pakkuda alternatiivi Hiina algatusele „Üks vöönd, üks tee“ ja luua partnerriikides tõelist rahvuslikku väärtust; nõuab seetõttu kõigi strateegiaga „“Global Gateway“ seotud Hiina äriühingute viivitamatut uurimist; kordab, et strateegia „Global Gateway“ peaks toetama ülemaailmset stabiilsust ja julgeolekut, tugevdades samal ajal Euroopa vastupanuvõimet; rõhutab lisaks, et poliitiliste kohustuste ja geopoliitiliste eesmärkide ühtlustamiseks on vaja uuendatud pühendumust õigeaegsele elluviimisele, suuremat kohalikku isevastutust projektide kindlakstegemisel ning erasektori hästi kindlaksmääratud kaasamist; kutsub komisjoni üles kiirendama projektide elluviimist ja ühtlustama juhtprojektide arvu, et maksimeerida algatuse mõju; on lisaks veendunud, et strateegia „Global Gateway“ projektide puhul on vaja üldsust paremini teavitada, eelkõige kui on tegemist eelarve kaudse täitmisega koostöös rakenduspartneritega, näiteks EFSD+ segarahastamistoimingud, kuhu on kaasatud mitu sidusrühma; kutsub seetõttu komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles süstemaatiliselt tugevdama teabevahetust ELi rahastatavate meetmete kohta, tagades sidusa sõnumivahetuse, selge omistamise ning liidu juhtrolli ja lisaväärtuse mõjusa nähtavuse; juhib tähelepanu asjaolule, et sellele algatusele eraldatud 300 miljardi euro suurune eelarve moodustab vähem kui kolmandiku Hiina võrreldava ühenduvusele ja taristule keskendunud algatuse „Üks vöönd, üks tee“ raames juba käimasolevate projektide mahust; soovitab tugevdada Euroopa Parlamendi järelevalverolli, et tagada Global Gateway projektide rahastamisprotsessis suurem vastutus ja läbipaistvus, sealhulgas komisjoni ja Euroopa välisteenistuse korrapärane aruandlus, tõhustatud parlamentaarne kontroll projektide valimise ja rakendamise üle ning tulemuste ja mõju süstemaatiline hindamine;

117. kinnitab veel kord ELi eriesindajate rolli ELi poliitika ja huvide edendamisel teatavates piirkondades ja riikides ning nende tähtsust tugevama ja mõjusama ÜVJP arendamisel, kuna tänu neile on EL olulistes riikides ja piirkondades aktiivselt poliitiliselt esindatud ning nad annavad ELile ja selle poliitikale n-ö näo ja hääle; rõhutab, kui oluline on, et ELi eriesindajatel oleksid ulatuslikud ja paindlikud volitused, mida on võimalik muutuvate geopoliitiliste oludega

kohandada, et edendada ELi poliitikat ja huve konkreetsetes piirkondades ja riikides; rõhutab, et uute ELi eriesindajate ametisse nimetamine peaks toimuma alles pärast Euroopa Parlamendis toimunud kuulamist;

118. nõuab uut lähenemist ennetavale diplomaatiale kui välispoliitikavahendile, mis võimaldab pooltevahelisi konflikte ennetada, vahendada ja rahumeelselt lahendada; kutsub üles integreerima ELi ennetava diplomaatia vahendid struktuurilistesse ennetusmehhanismidesse ja -meetmetesse, näiteks konfliktides osalejate vahel sõlmitud poliitilised kokkulepped, riigisisesed dialoogid leppimise, rahuloome ja üleminekuperioodi õigusemõistmise teemal, samuti tõe- ja lepituskomisjonid;

119. tuletab meelde, et Euroopa Parlamendi eelarvefunktsiooni täitmine on lahutamatult seotud tema demokraatliku kontrolli ja konsulteerimise funktsiooniga; rõhutab, et ÜVJPs, mis hõlmab ÜJKPd, täidab Euroopa Parlament eelarve kinnitaja ülesandeid koos nõukoguga; tuletab meelde, et samuti täidab ta nende poliitikavaldkondade poliitilise kontrolli ja nende üle konsulteerimise ülesannet, nagu on osutatud ELi lepingu artiklis 36;

120. rõhutab vajadust eelarve üksikasjalikuma liigenduse järele ÜVJP eelarves, samuti naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendis ning ühinemiseelse abi rahastamisvahendis, mis võimaldab eelarvepädevatel institutsioonidel seada iga-aastase eelarvemenetluse raames poliitilisi ja geograafilisi prioriteete;

121. kordab oma üleskutset edendada sellise süsteemi loomist, mis võimaldaks liikmesriikidel edastada Euroopa välisteenistusele automaatselt ja pidevalt teavet väljaspool liitu aset leidvate välis- ja julgeolekusündmuste kohta; nõuab sellega seoses ELi luure- ja situatsioonikeskuse, Euroopa välisteenistuse kriisidele reageerimise keskuse ja Euroopa Liidu Satelliidikeskuse tugevdamist, suurendades nende personali, rahalisi vahendeid ja võimeid; nõuab tungivalt, et parandataks luure- ja/või tundliku teabega tegelevate teenistuste julgeolekuprotokolle;

122. tuletab meelde, et Euroopa Parlamendil on eriline roll ELi välistegevuse nähtavuse ja mõju täiendamisel, mis omakorda täiendab ELi ja liikmesriikide diplomaatiliste teenistuste jõupingutusi;

123. on veendunud, et ELi välistegevuse üle on vaja tugevamat parlamentaarset järelevalvet, mis hõlmab ka korrapärast ja ajakohast, ent turvalist juurdepääsu konfidentsiaalsele teabele ja struktureeritud dialoogile kooskõlas ELi lepingu artikliga 36; rõhutab, et komisjoni asepresidendilt ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgelt esindajalt, samuti välisteenistuselt on vaja rohkem tagasisidet võetud meetmete ja saavutatud mõju kohta, et täita Euroopa Parlamendi soovitusi, mis on esitatud välispoliitikat

käsitlevates resolutsioonides; rõhutab, et demokraatlik järelevalve ei saa olla tulemuslik ilma tegeliku juurdepääsuta salastatud teabele ja hinnangutele, ning nõuab tungivalt 2002. aasta institutsioonidevahelise raamistiku parandamist, et see vastaks praegusele julgeolekuolukorrale;

124. rõhutab, et iga eespool tõstatatud teema nõuab komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja asjakohast kirjalikku reageerimist; palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal vastata parlamendi nõudmistele, soovidele ja muredele kiiresti ja kirjalikult; on seisukohal, et suulisi avaldusi komisjonis või täiskogul võib lugeda piisavaks vastuseks ainult erandlikult või kiireloomulistel juhtudel; rõhutab, et praeguses keerulises geopoliitilises kontekstis on Euroopa Parlamendi ja komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tihe koostöö ja partnerlus strateegiliselt tähtis; rõhutab, et ÜVJP või ÜJKP otsused, millega kaasnevad kulutused, on nende poliitikavaldkondade puhul alati põhiline valik ja nende suhtes tuleb kohaldada parlamentaarset kontrolli; ootab süstemaatilisemat teabevahetust enne volituste ja ühise välis- ja julgeolekupoliitika strateegiate vastuvõtmist, samuti paremat teabevahetust läbirääkimiste ja rahvusvaheliste lepingute rakendamise ning vastastikuse mõistmise memorandumite kohta;

o
o o

125. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogule, nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.